

Taitaja- kilpailun säännöt

Hyväksytty 22.8.2024

Sisällys

1.	Taitaja-tapahtuma	3
2.	Taitaja-kilpailun tarkoitus	3
2.1.	Yleistä	3
2.2.	Tavoite	4
2.3.	Eettiset säännöt ja arvot	4
3.	Kilpailujärjestelmä	5
3.1.	Taitaja-semifinaalit	5
3.2.	Taitaja-finaali	5
3.3.	Kilpailussa käytettävä kieli	5
4.	Ilmoittautuminen	6
4.1.	Ilmoittautuminen ja ilmoittautumisaika	6
4.2.	Ilmoittautumismaksu	7
5.	Kilpailun järjestäminen	8
5.1.	Järjestäjän vastuut ja oikeudet	8
5.2.	Skills Finlandin vastuut ja oikeudet	9
5.3.	Finaalikelkilpailun kesto	9
5.4.	Kilpailulajit ja niiden valinta	10
5.5.	Lajin tekninen kuvaus	11
5.6.	Kilpailutehtävät	13
5.7.	Kilpailutoimisto	14
5.8.	Vakuutukset	14
6.	Kilpailijat ja toimijoiden tehtävät	15
6.1.	Kilpailijat	15
6.2.	Vieras-, maajoukkue-, +1- sekä lukio- ja ammattikorkeakoulukilpailijat	16
6.3.	Kilpailujohtaja	17
6.4.	Kilpailun jury ja ylituomari	17
6.5.	Lajivastaava	18
6.6.	Lajiohjausryhmä	19
6.7.	Päätuomari	20
6.8.	Tuomaristo	21
6.9.	Semifinaalikoordinaattori	21
6.10.	Semifinaalivastaava	21

6.11.	Kilpailuhuoltaja	22
6.12.	Joukkueenjohtaja	22
6.13.	Rekisteröintivastaava	23
7.	Kumppanuudet	23
7.1.	Kumppanuudet semifinaalissa	23
7.2.	Kumppanuudet finaalissa	23
8.	Taitaja-semifinaali	24
8.1.	Semifinaalin tarkoitus	24
8.2.	Semifinaalijärjestäjän vastuut ja oikeudet	26
8.3.	Semifinaalin ajankohta	26
8.4.	Semifinaalikelkilpailun kesto	26
8.5.	Semifinaalikelkilpailijoiden määrä	27
8.6.	Semifinaalin kilpailutehtävät	27
8.7.	Semifinaalin epäviralliset tulokset ja vastalausemenettely	28
8.8.	Semifinaalin tulokset, niiden julkistaminen ja palkinnot	29
9.	Taitaja-finaali, kilpailun toteutus	29
9.1.	Kilpailun kulku	29
9.2.	Kilpailualueeseen tutustuminen	30
9.3.	Kilpailussa käytettävät materiaalit, koneet ja laitteet	30
9.4.	Lajiaikataulu	31
9.5.	Arviointimenetelmät ja pisteytys	31
9.5.1.	Määrällinen arviointi (mittaaminen)	31
9.5.2.	Laadullinen arviointi	32
9.6.	Kilpailun tulokset ja niiden julkistaminen	32
9.6.1.	Kilpailijoiden tulokset	32
9.6.2.	Koulutuksenjärjestäjäkohtaiset tulokset	33
9.6.3.	Palkinnot ja kunniakirjat	33
9.6.4.	Taitajien Taitaja	33
9.7.	Vastalausemenettely	34
9.7.1.	Periaate	34
9.7.2.	Vastalauseen jättöoikeus	34
9.7.3.	Vastalauseen jättöaika	35
9.7.4.	Vastalauseen käsittely	35

1. Taitaja-tapahtuma

Taitaja-tapahtuma on ammatillisen koulutuksen valtakunnallinen suur tapahtuma, joka järjestetään vuosittain yhteistyössä Skills Finland ry:n (myöhemmin Skills Finland) ja tapahtuman järjestäjäorganisaation (myöhemmin Järjestäjä) kanssa. Järjestäjä hakee 2 vuotta aiemmin järjestämisoikeutta, jonka vahvistaa Skills Finland.

Tapahtumavuoden Suomen ammattitaitomaajoukkue osallistuu kilpailuun joko Taitaja-kilpailijoina tai vieraskilpailijoina. Lisäksi vieraskilpailijoiksi kutsutaan kansainvälisiä kilpailijoita.

Taitaja-tapahtuma sisältää finaalikilpailun lisäksi avajaiset ja päättäjäiset sekä kilpailun tavoitteita tukevia oheistapahtumia. Taitaja-tapahtumassa esitellään eri tavoin ammatillista koulutusta ja sen koulutustarjontaa sekä tarjotaan mahdollisuudet työvoiman rekrytointiin ja yritys yhteistyöhön.

Oheistapahtumat edistävät ja kehittävät ammatillisen koulutuksen toimijoiden (koulutuksen järjestäjät, yritykset ja järjestöt) yhteistyötä sekä vahvistavat ammatillisen koulutuksen myönteistä näkyvyyttä kansallisesti ja kansainvälisesti.

Tapahtuma on vierailijoille avoin ja maksuton tapahtuma.

2. Taitaja-kilpailun tarkoitus

2.1. Yleistä

Taitaja-kilpailu on kansallinen ammattitaitokilpailu, joka on tarkoitettu ammatillisessa koulutuksessa opiskeleville, kilpailuvuonna 22 vuotta täyttävillä tai sitä nuoremmille henkilöille. Joissakin lajeissa voidaan nostaa ikärajaa tapahtumakohtaisesti Skills Finland ry:n päätöksellä.

Osa Taitaja-kilpailua ovat TaitajaPLUS-lajit, joihin voivat osallistua erityistä tukea tarvitsevat ammatilliset opiskelijat. TaitajaPLUS-lajien tarkoituksena on edistää saavutettavaa ja esteetöntä kilpailutoimintaa, ammatillista osaamista sekä ammatillisen erityisopetuksen laatua ja arvostusta. TaitajaPLUS-lajit ovat ikärajoittomia.

Taitaja9-kilpailu on peruskoulun 7.–9.-luokkalaisille tarkoitettu leikkimielinen kilpailu, jonka tarkoituksena on nostaa kiinnostusta ammatillista koulutusta kohtaan. Taitaja9 -kilpailu ohjataan Taitaja-tapahtumassa yhtenä lajina. Taitaja9-kilpailuissa noudatetaan erillisiä Taitaja9-sääntöjä.

Ammattitaitokilpailujen tarkoituksena on edistää ammatillista huipputaiteista, parantaa ammattiosaamisen ja koulutuksen laatua ja arvostusta sekä kohottaa ammatillisen koulutuksen vetovoimaa. Ammattitaitokilpailut ovat arvokas työelämän ja ammattikoulutuksen yhteistyömuoto,

josta hyötyvät kaikki siihen osallistuvat. Elinkeinoelämä, koulutuksen järjestäjät, opetushallinto ja keskeiset työmarkkinajärjestöt ovat mukana kehittämässä ammattitaitokilpailutoimintaa.

Mahdollisuus osallistua Taitaja-kilpailuun motivoi nuoria parempiin oppimissuorituksiin ja -tuloksiin. Ammattitaitokilpailuihin osallistuminen ja niissä menestyminen antaa hyvän kuvan nuoren ammattiosaamisesta.

Kilpailut ja niiden aikana suoritettavat tehtävät tunnustetaan mahdollisimman laajasti osaksi opintoja ja näyttöjä. Vastaavasti kilpailun järjestämiseen osallistuminen otetaan huomioon opintosuorituksina.

2.2. Tavoite

Taitaja-kilpailun tavoitteena on:

- edistää ammatillista huippuosaamista ja sen arvostusta sekä valtakunnallisesti että alueellisesti
- parantaa ammatillisen koulutuksen laatua sekä tarjota mahdollisuuksia rakentaa yksilöllisiä opintopolkua
- edistää oppimistuloksia ja niiden vertailua
- kannustaa osallistujia oman ammattiosaamisensa jatkuvaan kehittämiseen ja yrittäjyyteen
- lisätä ammatillisen koulutuksen tunnettuutta ja vetovoimaa
- toimia ammatillisen koulutuksen näyttämönä ja tukea nuorten ammatin- ja uravalintoja
- edistää ammatillisen koulutuksen ja työelämän välistä yhteistyötä ja luoda uudenlaisia verkostoja ammattiosaamisen kehittämiseksi
- tuoda kilpailuun osallistuvien osaamista yritysten ja muun työelämän tietoisuuteen ja lievittää rekrytointiongelmia
- nostaa esille parhaat ammattiosaajat ja kannustaa kilpailijoita osallistumaan kansainväliseen kilpailutoimintaan
- lisätä vastuullisuuden ja kestävä kehityksen roolia ammatillisessa osaamisessa kilpailu- ja valmennustoiminnan avulla

2.3. Eettiset säännöt ja arvot

Lähtökohtana Taitaja-kilpailussa ovat vapaaehtoisuus ja osallistujan oma halu kilpailemiseen. Kaikille kilpailutoiminnasta kiinnostuneille on yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua kilpailuun.

Kilpailu on oppimisen paikka. Haastamme kaikki toimimaan Skills Finlandin arvojen mukaisesti. Kaikkien kilpailussa mukana olevien tulee sitoutua näiden arvojen edistämiseen.

Tapahtuman järjestelyissä otetaan huomioon erilaisten ryhmien tarpeet siten, että kilpailu on kaikkien kannalta esteetön, yleisöystävällinen ja helposti seurattava.

3. Kilpailujärjestelmä

Vuosittain järjestettävä Taitaja-kilpailu koostuu lajikohtaisista semifinaaleista ja finaalista. Semifinaalikelpailujen järjestäjät valitsevat Järjestäjä ja Skills Finland. Skills Finland myöntää Taitaja-finaalikelpailun järjestäjäoikeudet hakemusten perusteella.

Skills Finland tekee kilpailujärjestäjän valintaa koskevat päätökset. Kilpailujen haussa on käytössä malli, jossa on alustavasti sovittu kilpailujen Järjestäjät useaksi vuodeksi etukäteen. Tässä mallissa kilpailua hakevan Järjestäjän tulee tehdä Skills Finlandin hallitukselle hakemus noin 2 vuotta ennen tapahtumaa. Hakemuksessa tulee selvittää kilpailujen kannalta keskeiset, onnistumiseen vaikuttavat seikat. Taitaja-järjestäjä hakemukseen liittyvissä asioissa yhteyshenkilö on Skills Finlandin Taitaja-päällikkö.

3.1. Taitaja-semifinaalit

Taitaja-semifinaaleissa karsitaan finaaliin yksilölajeissa enintään 8 parasta kilpailijaa, parilajeissa 8 parasta paria ja joukkuelajeissa 8 parasta joukkuetta. Tarkemmat finaaliin pääsevien kilpailijamäärät on selostettu kohdassa 8.1.

Semifinaalit järjestetään viimeistään 3 kuukautta ennen Taitaja-finaalia. Kaikkien lajien semifinaalit pyritään järjestämään vuosittain viikolla 5, jolloin koulutuksen järjestäjät voivat hyödyntää semifinaalikelpailua oman toiminnan markkinoinnissa. Semifinaalien ajankohdasta päättää Skills Finland Taitaja-finaalin Järjestäjän esityksestä.

3.2. Taitaja-finaali

Taitaja-finaalin yksilölajeissa kilpailee enintään 8 kilpailijaa ja pari- tai joukkuekilpailuissa 8 kilpailijaparia tai -joukkuetta. Kilpailijat karsitaan finaaliin semifinaalien kautta. Taitaja-finaalikelpailu järjestetään huhti–toukokuussa. Vuosittainen tarkka ajankohta päätetään tapahtuman Järjestäjän kanssa.

3.3. Kilpailussa käytettävä kieli

Kilpailun pääkieli on suomi, toisena kielenä on ruotsi. Yleiskuvaus kilpailulajista ja kilpailutehtävät tulee olla luettavissa molemmilla kielillä. Mikäli lajissa on kilpailija, joka on ilmoitettu ruotsinkieliseksi, myös lajin ohjeet ja tiedotteet toimitetaan ruotsiksi. Mikäli kilpailija tarvitsee kilpailusuoritusten aikana tulkkausta esimerkiksi viittomakielelle, tulee siitä sopia ennalta kilpailujohtajan ja lajin päätuomarin kanssa. Lajikohtaisesti voidaan antaa kilpailutehtäviä ja ohjeita myös muilla kielillä silloin kun ne sisältyvät tutkinnon perusteisiin.

CIS-järjestelmään (Competition Information System) kirjattavat arviointikriteerit kirjoitetaan suomeksi. Tarvittaessa Järjestäjä voi kirjoittaa ruotsinkieliset arviointikriteerit erilliseen tiedostoon.

Kansainvälisille vieraskilpailijoille kilpailutehtävät ja ohjeet sekä tapahtuman nettisivujen pääkohdat käännetään englanniksi.

Kilpailijan käyttämä kieli (suomi tai ruotsi) ilmoitetaan semifinaaliin ilmoittautumisen yhteydessä. TaitajaPLUS-lajeissa on mahdollista käyttää viittomakieltä. Mikäli kilpailija tarvitsee kilpailusuoritusten aikana tulkkia tai avustajaa, tulee siitä ilmoittaa ilmoittautumisen yhteydessä ja varmistaa toimintapa kilpailussa kuukautta ennen kilpailuun osallistumista lajin päätuomarin kanssa, joka vahvistaa asian juryltä. Kilpailijan taustataho vastaa tulkin tai avustajan kustannuksista.

Tapahtumassa ja kaikissa kilpailulajeissa on huomioitava saavutettavuus, jonka keskeinen tavoite on yhdenvertaisuus. Taitaja-tapahtumassa voi kuka tahansa vieraila, käyttää palveluita ja ymmärtää, mitä tapahtumasta viestitään.

Mikäli sääntöjen eri kieliversioissa ilmenee ristiriitoja, ratkaistaan asia alkuperäisen suomenkielisen sääntöversion mukaisesti.

4. Ilmoittautuminen

4.1. Ilmoittautuminen ja ilmoittautumisaika

Koulutuksen järjestäjä ilmoittaa kilpailijan Taitaja-kilpailuun käytössä olevan rekisteröintijärjestelmän kautta ilmoittautumisajan aikana. Ilmoittautuminen oikeuttaa kilpailemaan semifinaalissa sekä finaalissa, mikäli kilpailija pääsee jatkoon. Varsinaisen ilmoittautumisen tekee koulutuksen järjestäjän nimeämä rekisteröintivastaava.

Järjestäjä julkaisee ilmoittautumisaikataulun kilpailun verkkosivuilla. Ilmoittautumisaikaa on kuusi viikkoa ja se päättyy viimeistään 2 kuukautta ennen Taitaja-semifinaalin alkua. Skills Finland on hyvissä ajoin ennen ilmoittautumisajan alkamista yhteydessä yhdistyksen jäsenenä oleviin koulutuksen järjestäjiin ja varmistaa, että kullakin koulutuksen järjestäjällä on yksi tai useampi rekisteröintivastaava, jolla on pääsy rekisteröintijärjestelmään. Lisäksi asiasta tiedotetaan Skills Finlandin verkkosivulla.

Ilmoittautumisen yhteydessä koulutuksen järjestäjä (taustataho) ilmoittaa kullekin kilpailijalle kilpailuhuoltajan sekä koulutuksen järjestäjäkohtaisen joukkueenjohtajan, joiden kautta Järjestäjä välittää tiedot kilpailijalle. Taustataho vastaa joukkueenjohtaja- ja huoltajatietojen päivittämisestä. Kilpailuhuoltaja voi edustaa useampaa kilpailijaa. Kilpailuhuoltajalla ja joukkueenjohtajalla on oikeus toimia tarvittaessa kilpailijan edustajana.

Ilmoittaessaan kilpailijan koulutuksen järjestäjä varmistaa, että kilpailija on ymmärtänyt sitoutuvansa osallistumiseen sekä koulutuksen järjestäjän edustamiseen Taitaja-kilpailussa. Mikäli kilpailija pääsee finaaliin, sekä kilpailijan nimi että kuva julkaistaan tapahtuman verkkosivuilla. Kilpailija tiedostaa, että semifinaali- ja finaalikilpailu ovat julkisia tapahtumia, joissa saa vapaasti valokuvata ja videoida. Koulutuksen järjestäjä voi tarvittaessa varmistaa kilpailijalta kuvausluvan omien kuvauslupaperiaatteiden mukaisesti. Kilpailutapahtumassa ei voida estää valokuvaamista ja videointia.

Mikäli kilpailija, kilpailuhuoltaja tai joukkueenjohtaja vaihtuu ennen ilmoittautumisajan päättymistä, voi rekisteröintivastaava tehdä muutoksen suoraan rekisteröintijärjestelmään. Ilmoittautumisajan päätyttyä mahdolliset muutokset tulee ilmoittaa lajin lajivastaaville, semifinaalikoordinaattorille, CIS-vastaaville ja Skills Finlandille. Yhteystiedot löytyvät tapahtuman verkkosivulta.

4.2. Ilmoittautumismaksu

Ilmoittava koulutuksen järjestäjä maksaa kustakin kilpailijasta ilmoittautumismaksun, jolla kilpailija on oikeutettu osallistumaan Taitaja-kilpailuun. Ilmoittautumismaksu kattaa osallistumisen semifinaaliin ja finaaliin. Taitaja-kilpailun ilmoittautumismaksu peritään koulutuksen järjestäjältä kaikista ilmoitetuista kilpailijoista ilmoittautumisajan päättymisen mukaisen tilanteen perusteella. Skills Finland laskuttaa ilmoittautumismaksut koulutuksenjärjestäjäkohtaisesti ilmoittautumisajan päätyttyä.

Ilmoittautumismaksulla tuetaan Taitaja-semifinaalien ja Taitaja-finaalin järjestämistä ja kilpailun kehittämistä. Ilmoittautumismaksun suuruuden ja maksukäytännön päättää Skills Finland.

Etänä kilpailijoiden omassa oppilaitoksessa tehtävien semifinaalien osallistumismaksu on sama, kuin lähitoteutuksena järjestettävien Taitaja-semifinaalien maksu. Etälajeissa tuloutettava summa maksetaan semifinaalikoordinaattorin oppilaitokselle.

Tarvittaessa kustannusten jakoa semifinaalitehtävän suunnittelijoiden ja semifinaalijärjestäjien kesken voidaan tarkentaa lajiohjausryhmän päätöksellä. Tämä järjestely on suunniteltava etukäteen lajiohjausryhmässä. Lajiohjausryhmässä sovitusta järjestelystä tehdään päätösesitys kilpailujohtajalle ja Taitaja-päällikölle, jotka vahvistavat päätöksen tai pyytävät siihen täydennystä. Päätösesitys toimitetaan Skills-foorumilla kirjallisena edellä mainituille henkilöille, jotka vastaavat esitykseen Skills-foorumilla.

Kilpailijan sairastuminen voi estää osallistumisen semifinaaliin, jolloin osallistumismaksu voidaan pyytää palauttamaan virallisen todistuksen perusteella. Edellä mainitun perusteen vahvistaa kilpailijan huoltaja. Skills Finland ei vastaanota virallisia todistuksia. Finaalikilpailussa vastaava käytäntö ei ole mahdollista.

Kansainvälisten kilpailijoiden osallistumismaksu päätetään vuosittain. Osallistumismaksu kattaa vieraskilpailijana osallistumisen ja kilpailuajan ruokailu- ja matkakulut. Osallistumismaksu vahvistetaan vuosittain yhdessä Järjestäjän ja Skills Finlandin kanssa.

5. Kilpailun järjestäminen

5.1. Järjestäjän vastuut ja oikeudet

Taitaja-tapahtumasta ja sen järjestelyistä vastaa Järjestäjäksi valittu koulutuksen järjestäjä siten, kuin näissä säännöissä ja Skills Finlandin ja Järjestäjän välisessä sopimuksessa sovitaan.

Järjestäjä vastaa tapahtuman markkinoinnista. Tapahtuman päätiedotusväline on Taitaja- verkkosivut [www.taitaja\(kilpailuvuosi\).fi](http://www.taitaja(kilpailuvuosi).fi).

Järjestäjä esittää Skills Finlandille hyväksyttäväksi sopimuksen mukaisesti tapahtuman aikataulun, kilpailun aikataulut, kilpailuohjelman, kilpailulajit ja oheistapahtumat sekä opinto-ohjauksen, urapolun-, opinnollistamisen- ja rekrytoinnin palvelujen esim. Uratorin toteutuksen. Järjestäjä toimittaa Skills Finlandille tiedot lajivastaavista ja lajiohjausryhmän jäsenistä sekä tapahtuma- ja lajien yhteistyökumppaneista. Järjestäjä vastaa semifinaali- ja finaalkilpailutehtävien toimittamisesta Skills Finlandin materiaalipankkiin kuukauden sisällä kunkin kilpailun päättymisestä.

Esitys tapahtumajärjestelyistä tulee olla Skills Finlandilla 10 kuukautta ennen tapahtuman alkua. Järjestäjä vastaa toimijoiden asianmukaisesta kouluttamisesta ja perehdyttämisestä tapahtuman järjestämiseen, Taitaja- ja Taitaja9- kilpailuun, Taitaja- ja Taitaja9-kilpailun sääntöihin sekä arviointiin, CIS-pistelasku-, Skill Management Plan (SMP, aikataulu)- ja Infralistaohjelmiin yhteistyössä Skills Finlandin nimeämän kouluttajan ja Skills Finlandin kanssa.

Järjestäjä ohjaa lajiohjausryhmien ja lajivastaavien työskentelyä sekä vastaa siitä, että jokaisessa lajissa on lajivastaava.

Järjestäjä jatkaa yhteistyötä edellisen vuoden tapahtuman pääyhteistyökumppaneiden kanssa ja noudattaa heidän kanssaan sovittua konseptia. Tapahtuman pääyhteistyökumppanisopimukset päivitetään vuosittain yhteistyössä Skills Finlandin kanssa. Järjestäjä solmii uusia yhteistyökumppanuuksia tapahtuman luonteeseen ja kilpailutoimintaan sopivien tahojen kanssa.

Kaikista yhteistyökumppanuuksista laaditaan vuosittain vahvistettavat yhteistyösopimukset, jotka allekirjoittavat sopimuksen laajuuden määrittävät tahot ja henkilöt. Sopimusmuodossa noudatetaan Skills Finlandin vahvistamia kumppanuuksia sekä Järjestäjän ja Skills Finlandin vahvistamia sopimus pohjia. Lajikohtaisia sopimuksia solmittaessa lajivastaavat osallistuvat sisällön tarkentamiseen ja tarvittaessa yhteistyöneuvotteluihin. Järjestäjän kilpailujohtaja ohjaa lajivastaavien ja tapahtumaorganisaation kumppanuuksien neuvotteluja ja vastaa niistä.

Järjestäjä järjestää finaalkilpailupaikan tapahtuma-alueen katselmuksen viranomaistarkastuksen jälkeen Skills Finlandin määräämille tarkastajille viimeistään finaalkilpailun avajaispäivänä, ennen kilpailun alkua. Katselmuksessa tarkastetaan tapahtuman ja kilpailulajien järjestelyt. Kilpailu voi alkaa

sen jälkeen, kun Skills Finlandin määräämät tarkastajat ovat hyväksyneet tapahtuman kilpailulajien järjestelyt.

Järjestäjä toteuttaa yhteistyössä Skills Finlandin kanssa suunnitellut palautekyselyt. Järjestäjä tuottaa tapahtumasta loppuraportin Skills Finlandin ohjeiden mukaisesti.

5.2. Skills Finlandin vastuut ja oikeudet

Skills Finland vastaa Taitaja-tapahtuman ja kilpailulajien hallinnoinnista ja kehittämisestä, vahvistaa kilpailun säännöt, huolehtii tietojen siirtymisestä järjestäjältä seuraavalle ja valvoo järjestelyjen toteutusta. Skills Finland päättää Taitaja-kilpailun lajilistan Järjestäjän esityksestä ja hyväksyy Järjestäjän esityksen perusteella tapahtuman aikataulun ja ohjelman, kilpailuohjelman ja oheistapahtumat sekä opinto-ohjauksen-, urapolun-, kokeilupisteiden- ja rekrytoinnin palvelujen toteutuksen. Skills Finland käyttää ylintä päätäntävaltaa tapauskohtaisesti.

Skills Finland ohjaa Taitaja-tapahtuman yleisestä markkinoinnista ja tiedottamisesta sekä vaalii Taitaja-brändiä.

Skills Finland selvittää vuosittain tapahtuman pääyhteistyökumppaneiden jatkon seuraavaan tapahtumaan. Jatkavien tapahtuman pääyhteistyökumppanisopimukset päivitetään vuosittain yhteistyössä Skills Finlandin ja Järjestäjän kanssa. Tapahtuman pääyhteistyökumppanuudet solmitaan kolmen tahon väliseksi, Skills Finland, Järjestäjä ja kumppani. Kaikissa kumppanuustasoissa pyritään luomaan pitkäaikaisia kumppanuuksia. Yhteistyökumppanuuksissa noudatetaan Skills Finlandin vahvistamia kumppanuustasoja sekä Järjestäjän ja Skills Finlandin vahvistamia sopimusperusteita.

Skills Finland auditoi Taitaja-tapahtuman järjestelyt. Järjestäjien ja lajien järjestäjien tulee tarvittaessa osallistua auditointiin.

Skills Finland vastaa tapahtumaan liittyvistä palautekyselyistä yhteistyössä Järjestäjän kanssa.

5.3. Finaal kilpailun kesto

Taitaja-finaali on 4 päivää kestävä kilpailutapahtuma, joka alkaa avajaisilla ja loppuu päättäjäisiin. Kilpailupäiviä on 3. Kussakin lajissa kilpailun kokonaiskesto on 10–16 tuntia lajijärjestelyistä riippuen. Kilpailijakohtainen suoritus aika voi olla lyhyempi.

TaitajaPLUS-lajeissa finaalkilpailun kesto on 6–12 tuntia lajijärjestelyistä riippuen, ja TaitajaPLUS-lajeissa kilpailun kesto on 1–3 päivää. TaitajaPLUS-finaalkilpailun järjestelyt on kuitenkin suunniteltava ja toteutettava siten, että kilpailijat voivat osallistua avajaisiin sekä päättäjäisiin, jossa finaalin tulokset julkaistaan.

Kilpailijakohtainen suoritus aika on hyvä suunnitella riittäväksi, jotta kilpailijan osaaminen voidaan kokonaisvaltaisesti arvioida. Kilpailijan tai kilpailuparin koko suoritus tehdään kilpailun aikana, joten ennakkotehtäviä, ennakkokarsintoja tai vastaavia ei sallita semifinaaleissa tai finaalissa.

Lajiaikataulut tulee suunnitella niin, että kilpailijoilla on mahdollisuus kilpailupäivien aikana tutustua kilpailutapahtumaan, ja että yleisöllä on koko tapahtuman ajan riittävästi nähtävää tapahtuma-alueella. Lajien välistä yhteistyötä voidaan toteuttaa mahdollisuuksien mukaan siten, että lajit käyttävät samoja esim. tiloja, laitteita ja tarvikkeita jakaen lajien kilpailuajat ottamalla huomioon kilpailutapahtuman tarkoitus, yleisö ja käytännön järjestelyt.

Tarvittaessa Taitaja-finaali voidaan järjestää yhdessä paikassa tapahtuvasta mallista ja yllä kuvailluista määritelmistä poiketen vaihtoehtoisilla toimintatavoilla, kuten virtuaalisesti, hajautetusti tai yhdistelmänä erilaisista toteutustavoista. Järjestelyissä on otettava huomioon Taitaja-kilpailun yleiset tavoitteet, Taitaja-säännöt. Järjestelyt on suunniteltava yhteistyössä Järjestäjän ja Skills Finlandin kesken. Suunnittelussa on huomioitava erityisesti, että kaikissa tilanteissa ja kaikissa olosuhteissa kilpailu voidaan järjestää turvallisesti.

5.4. Kilpailulajit ja niiden valinta

Taitaja-tapahtuman kilpailulajeissa on seuraavat kategoriat:

- joka vuosi järjestettävät lajit
- alueelliset lajit, joista tapahtumajärjestäjä valitsee vähintään viisi lajia.
- joka toinen vuosi järjestettävät lajit
- ikärajoittomat, joka vuosi järjestettävät lajit
- TaitajaPLUS-lajit
- ammattinäytökset, joissa voidaan esitellä alueelle tärkeitä ammatteja tai testata uusia lajeja. Ammattinäytöksiä voidaan toteuttaa myös TaitajaPLUS-lajeissa.
- verkossa toteutettavat, joka vuosi järjestettävät lajit
- tulevaisuuden lajit

Järjestäjä antaa oman ehdotuksensa kaikista kilpailulajeista noin 1,5 vuotta ennen tapahtumaa Skills Finlandin hallitukselle hyväksyttäväksi, joiden järjestämiseen Järjestäjä sitoutuu.

Tapahtuman lajikategoriat yhdistetään tapahtumassa siten, että ne liitetään toisiinsa soveltuviin kategorioihin.

Tapahtumassa voidaan järjestää ammattinäytöksiä. Ammattinäytöksen kilpailijamäärän päättää Järjestäjä ja se voidaan järjestää myös kutsukilpailuna. Mikäli ammattinäytöksellä ei ole lajiohjausryhmää, kilpailujohtaja vastaa lajin ohjaamisesta. Ammattinäytöksillä ei ole SM-arvoa, eikä niissä jaeta SM-mitaleita. Ammattinäytöksestä ei myöskään saa koulutuksen järjestäjien paremmuuttamittaavia sijoituspisteitä. Ammattinäytöslajeille ei nimitetä lajikohtaista päätuomaria.

Ammattinäytöslajien mahdollisista epäkohdista vastaa kilpailujohtaja. Tulevaisuuden lajit toteutetaan ammattinäytöslajien tapaan.

TaitajaPLUS-lajien lisäksi erityistä tukea tarvitsevat opiskelijat voivat osallistua nimettyihin Taitaja-kilpailun lajeihin +1-kilpailijoina. Skills Finland päättää kunkin vuoden +1-lajeista (3–5 kpl) kilpailujärjestäjän esityksestä. TaitajaPLUS- sekä +1-lajeihin voivat osallistua kaikki ammatillisessa koulutuksessa opiskelevat, joille on tehty erityisen tuen päätös.

Lukio- ja ammattikorkeakouluopiskelijoille voidaan tarjota mahdollisuutta osallistua 3–5 Taitaja-kilpailun lajiin, jotka Skills Finland päättää kilpailujärjestäjän esityksestä. Lukio- ja ammattikorkeakoulukilpailijat kilpailevat SM-kilpailun ulkopuolisina kilpailijoina, mutta samoilla tehtävillä ja säännöillä kuin SM-kilpailijat.

Taitaja-tapahtumassa tulee järjestää vähintään 50 %:ssa järjestettävistä lajeista kokeilupiste, jossa esitellään vierailijoille toiminnallisesti ammattialaa. Kokeilupisteen tehtävä ei saa olla kyseisen vuoden kilpailutehtävä tai sen osa.

5.5. Lajin tekninen kuvaus

Lajivastaava huolehtii siitä, että lajin tekniseen kuvaukseen täytetään kilpailulajin toteuttamisessa tarvittavat tiedot Taitaja-kilpailun valmistelun aikana. Lajin teknisen kuvauksen tekemisessä voi käyttää tukena edellisissä kilpailuissa käytettyä lajikuvausta ja aikaisempia kilpailutehtäviä.

Teknisen kuvauksen lajin yleiskuvaus tulee olla laadittu voimassa olevien tutkinnon perusteiden mukaan. Semifinaali- ja finaalikilpailun tekninen kuvaus julkaistaan tapahtuman verkkosivuston lajikohtaisella sivulla.

1. Kilpailulajin tiedot

- 1.1. Lajinnumero ja nimi
- 1.2. Kilpailijoiden määrä (yksilö-, pari-, joukkuekilpailu)
- 1.3. Kilpailijoiden ikäraja
- 1.4. Ammatilliset perustutkinnot, joihin kilpailulaji liittyy
- 1.5. Yleiskuvaus kilpailulajista. Apuna voi käyttää tutkinnon perusteissa määriteltyä ammattialan kuvausta (<https://eperusteet.opintopolku.fi>).
- 1.6. Lajin osaamisvaatimukset, jotka perustuvat tutkinnon perusteisiin ja sisältävät tehtävämoduulien ammattitaitovaatimukset

2. Semifinaalitehtävän kuvaus

- 2.1. Mahdolliset rajoitukset kilpailijamäärissä
- 2.2. Kilpailutehtävät:
  - 2.2.1. Yleiskuvaus kilpailutehtävästä ja arvioinnin kokonaisuus

2.3. Lajin aikataulu:

2.3.1. Tehtävämoduulien laajuus ja niihin käytettävissä oleva aika

2.4. Materiaalit ja laitteet:

2.4.1. Kilpailussa käytettävät materiaalit, laitteet, työvaiheet ja lajialue

2.5. Käytännön ohjeita:

2.5.1. Mitä kilpailijan on itse tuotava kilpailupaikalle

2.6. Tehtävän moduulit ja arviointikriteerit

2.6.1. Arvioinnin toteuttamisen suunnitelma moduuleittain:

2.6.1.1. Aikataulu: moduuliin käytettävä aika ja siitä saatavat pisteet

2.6.1.2. Arviointiperusteet: määrällisen ja laadullisen arvioinnin kohteet ja niistä annettavat pisteet

2.7. Mahdollinen esimerkkitehtävä

2.8. Miten kestävä kehitys otetaan huomioon lajin semifinaalissa

2.9. Miten yrittäjyys otetaan huomioon lajin semifinaalissa

2.10. Miten työturvallisuus otetaan huomioon lajin semifinaalissa

3. Finaalitehtävän kuvaus

3.1. Kilpailutehtävät:

3.1.1. Yleiskuvaus kilpailutehtävästä ja arvioinnin kokonaisuus

3.2. Lajin aikataulu:

3.2.1. Tehtävämoduulien laajuus ja niihin käytettävissä oleva aika

3.3. Materiaalit ja laitteet:

3.3.1. Kilpailussa käytettävät materiaalit, laitteet, työvaiheet ja lajialue

3.4. Käytännön ohjeita:

3.4.1. Mitä kilpailijan on itse tuotava kilpailupaikalle

3.5. Tehtävän moduulit ja arviointikriteerit

3.5.1. Arvioinnin toteuttamisen suunnitelma moduuleittain:

3.5.1.1. Aikataulu: moduuliin käytettävä aika ja sen pisteet

3.5.1.2. Arviointiperusteet: määrällisen ja laadullisen arvioinnin kohteet ja niistä annettavat pisteet

3.6. Mahdollinen esimerkkitehtävä

3.7. Miten kestävä kehitys otetaan huomioon lajin finaalissa

3.8. Miten yrittäjyys otetaan huomioon lajin finaalissa

3.9. Miten työturvallisuus otetaan huomioon lajin finaalissa

4. Lajin yhteistyökumppanit

Tavoitteena on löytää jokaiselle lajille lajin ammattialaa edustavat yhteistyökumppanit, jotka tukevat lajin työelämälahtöistä järjestämistä. Yhteistyökumppanuustasot ja niiden vastikkeet kumppaneille on määritetty perustasolta Järjestäjän ja Skills Finlandin toimesta. Tarkemmin kohdassa 7.

Lajin yhteistyökumppanuusprosessin ohjaamisesta Taitaja-sääntöjen mukaan vastaa kilpailujohtaja yhteistyössä Järjestäjän kumppanuuksista vastaavan henkilön kanssa.

Kilpailujärjestäjän tulee ilmoittaa tapahtuman verkkosivuilla lajikuvaus kunkin lajin osalta seuraavan aikataulun mukaisesti:

- kohta 1: viimeistään 1 kuukausi ennen ilmoittautumisajan alkamista
- kohta 2: viimeistään 1 kuukausi ennen semifinaalia
- kohta 3: viimeistään 1,5 kk ennen finaalia
- kohta 4: yhteistyökumppanit täydentyvät valmistelun aikana. Edellisen vuoden sovitut pääyhteistyökumppanit huomioidaan kunkin Taitaja-vuoden ajan.

Lajiohjausryhmän tulee käsitellä lajin teknisen kuvauksen kohta 1 "Kilpailulajin yleiskuvaus" Taitaja-finaaliviikon kokouksessa tai välittömästi sen jälkeen, ja toimittaa mahdollinen muutosesitys Skills Finlandille hyväksyttäväksi seuraavaa Taitaja-kilpailua varten.

Esimerkkitehtävä voi olla lajin aikaisempi kilpailutehtävä. Varsinainen kilpailutehtävä, joka julkaistaan vasta kilpailupaikalla, ei saa poiketa yli 30 % esimerkkitehtävästä. Mikäli varsinainen kilpailutehtävä poikkeaa yli 30 %, tulee lajiohjausryhmän tehdä siitä esitys Skills Finlandille.

5.6. Kilpailutehtävät

Taitaja-lajien kilpailutehtävien tulee perustua voimassa olevan ammatillisen perustutkinnon valtakunnallisten tutkinnon perusteiden kiitettävään (K5) tasoon. Myös TaitajaPLUS-lajien kilpailutehtävien tulee perustua ammatillisen perustutkinnon valtakunnallisiin voimassa oleviin tutkinnon perusteisiin, mutta TaitajaPLUS-lajeissa ei ole K5-tason vaatimusta.

Kilpailutehtäviin tulee sisältyä semifinaalissa ja finaalissa Taitaja-kilpailun yhteiset teemat: yrittäjäyys, kestävä kehitys sekä työhyvinvointi ja työturvallisuus.

Kilpailutehtävien tulee olla modulaarisia siten, että tulosten laskeminen on mahdollista kohtuullisessa ajassa kunkin kilpailupäivän päätteeksi.

Kilpailutehtävien tuottamisesta vastaa lajivastaava tai lajiohjausryhmän tehtävään nimeämä henkilö. Kilpailutehtävät on laadittava ja arvioitava niin, että osallistujille voidaan tarvittaessa antaa todistus suoritetusta näytöstä tai osanäytöstä. Järjestäjä vastaa näytön tai osanäytön suorituksen liittyvien ohjeiden laadinnasta ja tiedottamisesta.

Kilpailutehtävät, niiden pisteytyksen perusteet ja tehtävien laajuus tulee tarkistuttaa ennen semifinaalia ja finaalia Skills Finlandin nimeämällä lajin päätuomarilla. Pisteytyksen perusteet tulee julkaista yleisellä tasolla ennen kilpailua ja sen jälkeen yksittäisen kohteen tarkkuudella.

Taitaja-kilpailun yhteiset teemat (yrittäjyys, kestävä kehitys sekä työhyvinvointi ja työturvallisuus) tulee olla selkeästi eriteltyinä ja perusteltuina tehtävien ja arvioinnin kokonaisuudessa, ja ne tulee pystyä esittelemään kilpailijoille, auditoijille, yleisölle ja muille Taitaja-tapahtumaan osallistuville.

Järjestäjä kokoaa kaikkien kilpailulajien semifinaalin ja finaalin kilpailutehtävät ja arvioinnin perusteet lajitoimijoilta ja toimittaa ne erillisten ohjeiden mukaisesti Skills Finlandille lisättäväksi Taitaja-tehtäväpankkiin kuukauden sisällä kilpailusta. Tehtäväpankkiin toimitettavien tehtävien esitystavassa tulee huomioida erityisesti niiden käyttökohde. Tehtäväpankin tehtävät antavat uusia ideoita alan ammatillisen opetuksen toteuttamiseen sekä auttavat tulevia kilpailijoita valmistautumaan kilpailuun edellisvuosien tehtäviin perehtymällä ja niitä tekemällä.

Kaikkien kilpailijoiden tulee olla samassa asemassa kilpailutehtäviin liittyvien mahdollisten ennakkotietojen suhteen. Teoriatehtävissä lisäaikaa voidaan myöntää kilpailijan lukivaikeuksien yhteydessä. Tästä täytyy ilmoittaa ilmoittautumien yhteydessä ja sopia erikseen kuukautta ennen kilpailua lajin päätuomarin sekä tarvittaessa juryyn kanssa. Lukivaikeus on oltava todistettavissa.

Tekoälyn hyödyntäminen kilpailulajissa tulee perustua voimassa oleviin suosituksiin ja määräyksiin sekä ammattialan työelämäkäytänteisiin. Tekoälyn käytöstä kilpailulajissa tulee käsitellä lajiohjausryhmässä ja hyväksyttää suunnitelma juryllä.

5.7. Kilpailutoimisto

Kilpailutoimisto on kilpailijoiden, tuomareiden, kilpailuhuoltajien ja joukkueenjohtajien palvelutoimisto, ja se sijaitsee keskeisellä paikalla Taitaja-tapahtumapaikalla.

Jos tapahtuma-alue on useassa eri paikassa, tulee jokaisessa olla Taitaja-infopiste, josta saa tarvittaessa nopeasti yhteyden kilpailutoimistoon.

5.8. Vakuutukset

Kilpailuun osallistuvan kilpailijan tarpeellisesta vakuuttamisesta vastaa se koulutuksen järjestäjä, joka on ilmoittanut kilpailijan tai kilpailijaryhmän kilpailuun, mukaan lukien jo valmistuneet opiskelijat.

Taitaja-tapahtuman Järjestäjä vastaa tapahtumavakuutuksista sekä kilpailussa tarvittavien koneiden ja laitteiden vakuuttamisesta.

6. Kilpailijat ja toimijoiden tehtävät

6.1. Kilpailijat

Taitaja-tapahtumassa on kilpailijoita:

1. Taitaja- ja TaitajaPLUS-SM-lajeissa
2. Ammattinäytöksissä
3. Ammattitaitomaajoukkuevalmennettavina
4. +1-lajeissa, lukio- ja ammattikorkeakouluopiskelijoille suunnatuissa lajeissa
5. Kansainvälisinä vieraskilpailijoina
6. Taitaja9-kilpailussa.

Ammattitaidon SM-mitaleista kilpailee kohta 1. Muut ovat SM-kilpailun ulkopuolisia kilpailijoita.

Osanotto Taitaja-kilpailuun on avoin kaikille ammatillisessa koulutuksessa opiskeleville, kilpailuvuonna 22 vuotta täyttävillä tai sitä nuoremmilla. Kilpailijan tulee suorittaa ammatillista tutkintoa kilpailun ilmoittautumisaikana. Kilpailija voi osallistua kilpailuun useamman kerran. Lajin ollessa tapahtumakohtaisesti ikärajoitaton, tulee kilpailijan olla suorittamassa perustutkintoa. Ikärajoittoman lajin jatko arvioidaan tapahtuman jälkeen lajiohjausryhmän esityksen perusteella. Ikärajoittoman lajin jatkon päättää Skills Finland.

Osanotto TaitajaPLUS-lajeihin on avoin kaikille ammatillisessa koulutuksessa oleville opiskelijoille, joille on oppilaitoksessa tehty erityisen tuen päätös tai vaativan erityisen tuen päätös. Opiskelija voi osallistua kilpailuun useamman kerran. TaitajaPLUS-lajeissa ei ole yläikärajaa. Apuvälineiden ja avustajien käytöstä tulee ilmoittaa ilmoittautumisen yhteydessä. Ilmoittautumisen yhteydessä tehdyn ilmoituksen perusteella lajin päätuomari ja jury käsittelevät asian erikseen ja ilmoittavat päätöksen huoltajalle ja joukkueenjohtajalle.

Mikäli ilmoitettu kilpailija on estynyt tulemasta semifinaaliin, voi hänen tilalleen lähettää toisen saman koulutuksen järjestäjän kilpailijan. Semifinaalissa hankittu oikeus kilpailla finaalissa on henkilökohtainen. Mikäli finaaliin oikeutettu yksilölajin kilpailija ei voi osallistua finaalikilpailuun, hänen tilalleen kutsutaan ensimmäinen finaalikilpailusta semifinaalissa karsiutunut kilpailija. Tässä otetaan huomioon kilpailun rakentamisen kokonaisuakataulu ja asia käsitellään yhteistyössä tapahtumajärjestäjän kanssa. Epäselvissä tilanteissa jury ratkaisee asian.

Tilanteessa, jossa semifinaali on järjestetty yhdellä paikkakunnalla, arviointi ja olosuhteet ovat olleet identtiset ja sijoituksessa joka oikeuttaisi nousemista karsiutuneen kilpailijan tilalle finaaliin on useampi kilpailija tasapistein, ratkaistaan finaaliin pääsy kohdassa 8.1 ohjeistetun ensisijaisen ja toissijaisen tehtävän osioiden pisteiden paremmuuden perusteella. Epäselvissä tilanteissa jury ratkaisee asian.

Tilanteessa, jossa semifinaali on järjestetty usealla paikkakunnalla ja jatkoon päässeet on ratkaistu kohdan 8.1 ohjeistamalla tavalla kiintiöperustaisesti, jatkoon pääsee se kilpailija, joka on peruuntuneen kilpailijan paikkakunnalla järjestetyssä semifinaalissa karsiutunut ensimmäisenä finaalikilpailusta. Mikäli sijoituksessa, joka oikeuttaisi nousemista karsiutuneen kilpailijan tilalle finaaliin, on kaksi tai useampi tasapistein olevaa kilpailijaa, ratkaistaan finaaliin pääsy kohdassa 8.1 ohjeistetun ensisijaisen ja toissijaisen tehtävän osioiden pisteiden paremmuuden perusteella. Epäselvissä tilanteissa jury ratkaisee asian.

Parin tai joukkueen yhden jäsenen voi pakottavista syistä vaihtaa juryn päätöksellä. Pari- ja tiimilajeissa parin tai tiimin kilpailijoiden tulee olla saman koulutuksen järjestäjän opiskelija.

Mahdollisista kilpailijavaihdoksista on välittömästi ilmoitettava Järjestäjälle ja Skills Finlandille.

6.2. Vieras-, maajoukkue-, +1- sekä lukio- ja ammattikorkeakoulukilpailijat

Järjestäjän tulee varata Taitaja-järjestäjäsopimuksessa määritelty määrä kilpailupaikkoja kansainvälisille vieraskilpailijoille, ammattitaitomaajoukkueen jäsenille, +1-kilpailijoille sekä lukio- ja ammattikorkeakoulukilpailijoille. Skills Finland päättää kunkin Taitaja-kilpailun lajit erikseen Järjestäjän esityksestä.

Kansainväliset vieraskilpailijat, ammattitaitomaajoukkueen jäsenet, +1- sekä lukio- ja ammattikorkeakoulukilpailijat kilpailevat SM-kilpailun ulkopuolella. He voivat suorittaa nimetyissä lajeissa saman tehtävän kuin SM-kilpailijat, jolloin heidät arvioidaan SM-kilpailijoiden kanssa tasavertaisesti, mutta lopullisiin tuloksiin heitä ei sijoiteta. Järjestäjä vastaa siitä, että myös he voivat suorittaa ammattiosaamisen näytön kilpailun aikana.

Ammattitaitokilpailun kuluvan vuoden maajoukkuekilpailija, joka on päässyt semifinaalista finaalikilpailuun, saa osallistua Taitaja-kilpailuun.

Erityistä tukea tarvitsevilla kilpailijoilla on mahdollisuus osallistua TaitajaPLUS-lajien lisäksi +1-kilpailijana 3–5 Taitaja-kilpailun lajiin, jotka Skills Finland päättää Järjestäjän esityksestä. TaitajaPLUS-lajit sekä Taitaja-kilpailun +1-lajien osanotto ovat avoimet kaikille ammatillisessa koulutuksessa oleville opiskelijoille, joille on tehty erityisen tuen päätös.

Lukio- ja ammattikorkeakoulukilpailijat sekä +1-kilpailijat tulevat mukaan oman lajinsa semifinaaliin. Kunkin lajin semifinaalissa parhaiten menestynyt +1- tai lukio- ja ammattikorkeakoulukilpailija pääsee kyseisen lajin finaalikilpailuun. +1-kilpailijoiden tulee ilmoittaa apuvälineiden ja avustajien käytöstä ilmoittautumisen yhteydessä.

Erityistä tukea tarvitsevat kilpailijat voivat +1-kategorian lisäksi ottaa osaa kaikkiin Taitaja-lajeihin myös normaalin karsintajärjestelmän kautta, ilman +1-kilpailijan statusta. Tällöin apuvälineiden ja avustajien käyttö kilpailusuorituksessa on kielletty, pois lukien henkilökohtaiset apuvälineet. Rajatapauksissa apuvälineiden käytöstä kilpailusuorituksen aikana päättää lajin tuomaristo. Jos tilanne on vaativa, lajin tuomaristo pyytää juryn ratkaisemaan asian.

6.3. Kilpailujohtaja

Järjestäjä nimeää kilpailujohtajan koko tapahtumalle. Kilpailujohtaja vastaa kilpailun käytännön järjestelyistä ja kilpailun kulusta. Kilpailujohtaja vastaa toiminnastaan kilpailun jurylle ja Järjestäjälle. Kilpailujohtaja vastaa tapahtumakokonaisuudesta yhteistyössä Skills Finlandin kanssa. Kilpailujohtaja johtaa tapahtumaorganisaatiota ja vastaa sen toiminnasta.

Tapahtumaorganisaatio ja sen tehtävät määritetään tarkemmin järjestäjäkohtaisesti. Järjestäjä tiedottaa tapahtuman verkkosivulla tapahtumaorganisaatiosta.

6.4. Kilpailun jury ja ylituomari

Skills Finland nimeää kilpailun ylituomarin ja asettaa Järjestäjän esityksestä kilpailun juryn. Yksi juryn jäsenistä on TaitajaPLUS-lajien edustaja. Juryn puheenjohtaja on kilpailun ylituomari. Jury käyttää kilpailun ylintä päätösvaltaa Taitaja-sääntöjen puitteissa ja ratkaisee Järjestäjälle tehdyt vastalauseet. Kilpailun ylituomari vastaa kilpailun arvioinnin oikeellisuudesta yhteistyössä lajien päätuomareiden ja juryn kanssa Taitaja-semifinaaleissa ja finaalissa. Ylituomari tukee ja osallistuu lajitoimijoiden koulutukseen Taitaja-valmisteluprosessin aikana. Ylituomari ja jury vastaavat toiminnastaan Skills Finlandille.

Juryn jäsenillä tulee olla aikaisempaa kilpailu- ja arviointikokemusta sekä mahdollisesti myös järjestämiskokemusta Taitaja-kilpailusta, ja mahdollisuuksien mukaan myös kansainvälisistä kilpailuista sekä tuntemusta erityisopetuksesta.

Jury kokoontuu valmistelukokoukseen vähintään yhtä kuukautta ennen semifinaal kilpailua. Jury kokoontuu säännöllisesti ja tarvittaessa finaalikilpailun jälkeiseen palautekokoukseen saakka. Semifinaali- ja finaalikilpailujen aikana jury kokoontuu tarvittaessa päivittäin ja käsittelee mahdolliset vastalauseet.

Finaalikilpailussa jury tapaa päivittäin joukkueenjohtajat ja tiedottaa ajankohtaisista asioista.

Juryn muodostavat:

- Ylituomari, puheenjohtaja
- Vuoden kilpailujohtaja, varajäsen vuoden kilpailupäällikkö

- Edellisen vuoden kilpailujohtaja, varajäsen edellisen vuoden kilpailupäällikkö
- Seuraavan vuoden kilpailujohtaja, varajäsen seuraavan vuoden kilpailupäällikkö
- Opetushallituksen edustaja
- Työelämän edustaja
- TaitajaPLUS-asiantuntija
- Taitaja-päällikkö, varajäsen Skills Finland ry:n edustaja
- CIS-asiantuntija/-t, sihteeri

Juryn nimetyt varajäsenet toimivat asiantuntijajäseninä ja tarvittaessa asettuvat juryn jäseniksi varsinaisen jäsenen ollessa estynyt.

6.5. Lajivastaava

Järjestäjä nimeää kullekin kilpailulajille kaksi lajivastaavaa. Lajivastaavat sopivat keskenään tehtävien vastuualueet siten, että kaikki lajin toteuttamiseen liittyvät asiat tulevat hoidettua ohjeistetussa aikataulussa. Lajivastaavien tulee olla kilpailuiden aikana paikalla tapahtumassa.

Toinen lajivastaavista voi perustellusta syystä toimia kahdessa lajissa. Tästä tulee tehdä esitys Järjestäjälle ja Skills Finlandille.

Lajivastaavien tehtävät:

- laativat kilpailujohtajalle esityksen lajiohjausryhmän jäsenistä
- valmistelevat 1. lajiohjausryhmän kokouksen ja perehdyttävät lajiohjausryhmän Taitaja-toimintaan.
- kutsuvat koolle lajiohjausryhmän ja valmistelevat lajiohjausryhmän kokousten päätettävät asiat
- osallistuvat semifinaalien organisointiin yhdessä semifinaalikoordinaattorin kanssa (katso kohta 6.9. Semifinaalikoordinaattori)
- perehdyttävät finaalissa tuomarit yhdessä lajin päätuomarin kanssa
- vastaavat finaalissa lajin teknisestä toteutuksesta ja lajin käytännön järjestelyistä
- vastaavat siitä, että lajiin osallistuvilla kv-vieraskilpailijoilla on mahdollisuus osallistua kilpailuun
- vastaavat lajin suunnitteluun ja toteutukseen liittyvien asioiden käsittelystä Skills-foorumilla sekä perehdyttävät lajiohjausryhmän käyttämään Skills-foorumia
- vastaavat kilpailutehtävien ja arvioinnin sekä niihin liittyvien ohjeiden tuottamisesta sekä niiden toimittamisesta Skills Finlandin materiaalipankkiin
- vastaavat, että lajin kilpailusuorituksen voi toteuttaa ammattiosaamisen näyttönä
- vastaavat lajin kumppanuusneuvotteluista ja kumppanuussopimuksesta yhteistyössä tapahtuman kumppanuusvastaavan kanssa
- vastaavat finaalissa lajin aikaisesta toiminnasta yhdessä päätuomarin kanssa
- perehdyttävät lajin finaalikilpailun avustajat ja mahdollistavat heidän osallisuutensa opinnollistamisen.
- tarvittaessa suunnittelevat ja ohjaavat lajin oheen toteuttavan kokeilupisteen toiminnan.

6.6. Lajiohjausryhmä

Lajiohjausryhmän tehtävänä on pitää huolta oman lajinsa kehittämisestä ja työelämävastaavuudesta. Lajiohjausryhmä vastaa, että laji noudattaa kulloinkin voimassa olevia tutkinnon perusteita.

Lajiohjausryhmä toimii Järjestäjän ja Skills Finlandin määrittelemien toimivaltuuksien puitteissa. Lajiohjausryhmä tekee esitykset lajikuvauksista, tehtäväkuvauksista, semifinaalien ja finaalin toteutuksesta sekä hyväksyy lajivastaavan esitykset kilpailujärjestelyistä. Lajiohjausryhmä tukee yhteistyökumppaneiden hankinnassa ja erikseen sovitusti neuvotteluissa. Lajivastaava toimii ohjausryhmän puheenjohtajana ja vastaa sen toiminnasta Järjestäjän johdolle. Lajiohjausryhmän päätökset hyväksyvät kilpailujohtaja ja Taitaja-päällikkö.

Lajiohjausryhmän suositeltava kokoonpano:

- lajivastaava
- edellisen Taitaja-kilpailun kyseessä olevan lajin lajivastaava
- seuraavan Taitaja-kilpailun kyseessä olevan lajin lajivastaava
- lajin päätuomari
- edellisen Taitaja-kilpailun kyseessä olevan lajin päätuomari
- lajin kansainvälisen kilpailuvalmennuksen Skills-lajipäällikkö
- lajin eksperti kansainvälisissä kilpailuissa
- työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen edustajia
- yrittäjäedustajia
- Opetushallituksen edustaja.

Jokainen yllä mainittu toimija on kutsuttava lajiohjausryhmän jäseneksi, mikäli kyseinen toimija on nimetty. Lajiohjausryhmät kokoontuvat ennen finaalia vähintään kerran kaikkien lajien yhteiseen tapaamiseen. Muut tarvittavat kokoukset voidaan hoitaa lajikohtaisesti. Viimeinen kokous tapahtuu kuitenkin aina Taitaja-tapahtuman finaaliweekend aikana ja tästä laaditaan kokouspöytäkirja. Siihen kirjataan esimerkiksi toiveet lajin kokeilusta ikärajoittomana tai parilajina seuraavassa Taitaja-kilpailussa. Lisäksi laaditaan tarvittaessa esitys lajin päivittämisestä uudistettuihin tutkinnon perusteisiin.

Lajivastaava laatii lajiohjausryhmän jäsenistä esityksen viimeistään 1 kuukautta ennen ensimmäistä lajiohjausryhmän kokousta, joka suositellaan järjestettävän 8–9 kuukautta ennen finaalikilpailua.

Opetushallituksen alakohtaisia asiantuntijoita ei voi kutsua lajituomareiksi.

Kilpailujohtaja kutsuu lajiohjausryhmät ensimmäiseen kokoukseen, johon Opetushallituksen alakohtaisille asiantuntijoille järjestetään mahdollisuus osallistua etäyhteydellä. Lajiohjausryhmien ensimmäisessä kokouksessa suunnitellaan ja sovitaan jäsenten osallisuus ja vastuut Taitaja-vuodelle. Jokaisesta lajiohjausryhmän kokouksesta laaditaan kokouspöytäkirja, joka tallennetaan Skills - Foorumille.

Lajiohjausryhmien virallisten asioiden käsittely tapahtuu Skills-foorumilla, johon kaikille jäsenille annetaan pääsyoikeus ensimmäisessä lajiohjausryhmän kokouksessa seuraavan vuoden ajaksi.

6.7. Päätuomari

Lajilla tulee olla päätuomari, joka vastaa lajin kilpailujen rehdistä ja oikeudenmukaisesta arvioinnista sekä lopputuloksen vahvistamisesta. Hän varmistaa, että lajin kilpailu noudattaa voimassa olevia Taitaja-sääntöjä ja tutkinnon perusteita. Lajin päätuomari johtaa lajin finaali- ja semifinaal kilpailua. Päätuomarin tulee suorittaa päätuomaritesti hyväksytysti.

Lajiohjausryhmä ehdottaa päätuomariksi henkilöä, jonka Skills Finland valitsee ja nimittää. Lajin päätuomarilla tulee olla aikaisempaa kilpailu- ja arviointikokemusta sekä mahdollisesti myös järjestämiskokemusta Taitaja-kilpailusta, mahdollisuuksien mukaan myös kansainvälisistä ammattitaitokilpailuista. TaitajaPLUS-lajeissa päätuomarilla tulee lisäksi olla asiantuntemusta erityisopetuksesta.

Skills Finland asettaa lajille päätuomarin lajiohjausryhmän esityksestä ensimmäisen lajiohjausryhmäpäivän jälkeen. Lajin päätuomarin tulee olla ohjausryhmän jäsen tai lajin päätuomariksi nimitettävä liitetään ohjausryhmään. Lajin edellisen kilpailun päätuomari voidaan tarvittaessa kutsua seuraavan vuoden lajiohjausryhmään.

Lajin päätuomari toimii sekä semifinaalin että finaalin päätuomarina. Lajin päätuomari tarkistaa semifinaali- ja finaalikilpailujen tehtävät ja niissä käytettävän arviointirakenteen. Hän tukee lajivastaavia ja semifinaalikoordinaattoria heidän tehtävissään.

Mikäli semifinaaleja järjestetään usealla paikkakunnalla, vastaa päätuomari kaikkien semifinaalitilaisuuksien arvioinnista. Päätuomarin ei tarvitse olla läsnä kaikilla semifinaalipaikkakunnilla. Hän voi ohjata ja kommentoida tapahtumia tarvittaessa etäyhteydellä semifinaalien aikana.

Finaalikilpailuissa päätuomari on paikalla ja varmistaa kilpailun toteutuksesta tehtävän ja arvioinnin osalta. Hänen tukenaan tehtävän ja arvioinnin suunnittelussa ja toteutuksessa ovat lajivastaavat ja lajiohjausryhmä heidän sopimallaan tavalla ja sovituin roolein. Päätuomarin on oltava kilpailupaikalla kilpailun päättymisen jälkeen, kunnes lajin viralliset tulokset on vahvistettu.

Päätuomari perehdyttää tuomarit ammattitaitokilpailutoiminnan periaatteisiin, Taitaja-sääntöihin ja arviointiin. Poikkeuksia ovat ammattinäytökset. Ammattinäytökset toteutetaan näytöksenä, jossa ei ole velvoitetta toteuttaa osallistujien suorituksen arviointia.

6.8. Tuomaristo

Järjestäjä asettaa kilpailulajille muut tuomarit lajiohjausryhmän esityksestä Järjestäjän oman aikataulun mukaan siten, että tuomareiden perehdytys toteutetaan ennen semifinaali- ja finaalikilpailua.

Tuomaristo koostuu sekä opettajista että työelämän edustajista. Tuomariston valinnalla tulee varmistaa, että arviointi on asiallista, tasapuolista ja oikeudenmukaista. Tuomareiden tulee olla ammatillisesti kokeneita, päteviä ja alallaan tunnustettuja ammattilaisia. TaitajaPLUS-lajeissa on tuomaristolla oltava lisäksi tuntemusta erityisopetuksesta.

Tuomareiden määrä riippuu lajista ja kilpailijamäärästä. On huolehdittava, että arvioijia on riittävä määrä. Osa tuomareista voi olla alan kansainvälisiä toimijoita, esimerkiksi tuomareita kansainvälisistä kilpailuista. Lajin päätuomarin tulee perehdyttää tuomarit Taitaja-kilpailun sääntöihin, periaatteisiin ja erityisesti lajin arviointiin sekä pistelaskujärjestelmään. Kilpailujohtaja varmistaa, että kaikkien lajien tuomareilla on riittävät tiedot tuomarehtävän suorittamiseksi.

Tuomariston on oltava kilpailupaikalla kilpailun päättymisen jälkeen, kunnes lajin viralliset tulokset on vahvistettu, ellei lajin päätuomari anna lupaa menetellä toisin.

6.9. Semifinaalikoordinaattori

Semifinaalikoordinaattori vastaa semifinaalien organisoinnista ja tiedottamisesta yhdessä lajivastaavan kanssa. Lajin semifinaalikoordinaattori toimii tiiviissä yhteistyössä eri paikkakunnilla olevien semifinaalivastaavien, lajivastaavan ja lajin päätuomarin kanssa.

Lajin semifinaalikoordinaattori koostaa ja raportoi kaikkien paikkakuntien kilpailijakohtaiset semifinaalitulokset kootusti kilpailijan kilpailuhuoltajille, Järjestäjälle ja Skills Finlandille. Järjestäjä julkaisee Taitaja-verkkosivulla lajien tulokset samanaikaisesti.

Suositus on, että semifinaalikoordinaattori on seuraavan vuoden lajivastaava.

6.10. Semifinaalivastaava

Semifinaalien paikkakuntakohtaisista käytännön järjestelyistä vastaa paikkakunnalla toimiva semifinaalivastaava, joka suunnittelee järjestelyt semifinaalikoordinaattorin kanssa. Käytännön tehtäviä ovat esimerkiksi aikataulun suunnitteluun osallistuminen, tilojen varaaminen, ruokailut ja mahdolliset oheisohjelmat sekä osallistumisohjeet kilpailuhuoltajille ja kilpailijoille. Tehtävässä on apuna semifinaalijärjestäjän muistilista, jonka Järjestäjä toimittaa lajivastaaville ja muille Taitaja-toimijoille.

Semifinaalivastaava saa kilpailijoiden tiedot semifinaalikoordinaattorilta, jolle tiedot tuloksista palautetaan.

Semifinaalivastaava palauttaa semifinaaliraportin Skills Finlandille, jonka perusteella Skills Finland maksaa korvauksen oppilaitoskohtaisesti semifinaalien järjestämisestä. Näin laskutus toteutuu kootusti kaikista koulutuksen järjestäjän järjestämistä semifinaaleista.

6.11. Kilpailuhuoltaja

Kilpailijan kilpailuhuoltajaksi nimetty henkilö toimii kilpailijan huoltajana kilpailun aikana. Hänellä on myös oikeus toimia tarvittaessa kilpailijan edustajana. Yhden kilpailuhuoltajan vastuulla voi olla useampia kilpailijoita.

Kilpailuhuoltajalla on vapaa pääsy tapahtuma-alueelle ja hänellä on oikeus käyttää samoja tiloja kuin kilpailijoiden. Kilpailuhuoltaja ei kuitenkaan saa tulla lajialueelle kilpailun, kilpailutaukojen eikä arvioinnin aikana, ellei hän toimi tuomarina. Avoimuuden ja luottamuksen säilyttämiseksi lajiohjausryhmässä on sovittava kilpailuhuoltajan rooli lajiohjausryhmätyöskentelyssä.

Kilpailuhuoltaja ei saa avustaa kilpailijaa semifinaalin tai finaalin kilpailusuorituksissa.

TaitajaPLUS-lajiin kilpailija voi perustellusti ja ennen kilpailua esittää avustajan läsnäoloa kilpailutilanteessa. Esityksessä tulee olla perustelu ja todistus avustajan tarpeelle. Esitys toimitetaan kuukautta aiemmin lajin päätuomarille ja jurylle, jotka tekevät asiasta päätöksen.

6.12. Joukkueenjohtaja

Ilmoittautumisen yhteydessä koulutuksen järjestäjä nimeää joukkueenjohtajan. Joukkueenjohtaja toimii yhteyshenkilönä Järjestäjän, kilpailijoiden ja kilpailuhuoltajien välillä.

Joukkueenjohtajalla on oikeus toimia tarvittaessa kilpailijan edustajana. Koulutuksen järjestäjä voi ilmoittaa yhden tai useamman joukkueenjohtajan. Skills Finland ja Järjestäjä järjestävät joukkueenjohtajille tapaamisen Taitaja-kilpailussa ennen kilpailun alkamista ja jokaisena kilpailupäivänä. Tapaamisissa käsitellään tapahtumassa ja kilpailussa esiin nousseita ajankohtaisia asioita.

Joukkueenjohtaja vastaa koulutuksen järjestäjän finaalkilpailijoiden majoitusten varaamisesta ja liikkumisesta kilpailun aikana kilpailujärjestäjän ohjeistuksen mukaisesti. Joukkueenjohtaja voi lajin päätuomarin luvalla mennä lajialueelle ja hänellä on oikeus käyttää samoja tiloja kuin kilpailijoiden.

6.13. Rekisteröintivastaava

Koulutuksen järjestäjä ilmoittaa Skills Finlandille rekisteröintivastaavan tai -vastaavat, joille Skills Finland avaa rekisteröintioikeudet kilpailijoiden ilmoittautumiseen. Koulutuksen järjestäjällä voi olla useampia henkilöitä rekisteröintivastaavina.

Rekisteröintivastaava ilmoittaa koulutuksen järjestäjän kilpailijat lajikohtaisesti semifinaal kilpailuun ja täydentää ilmoitettujen osallistujien tiedot tarvittaessa.

7. Kumppanuudet

Taitaja-tapahtumalla on määritetyt kumppanuustasot ja niiden arvot, joiden perusteella yhteistyökumppanin vastike määritetään. Kumppanuustasot ja niiden arvot suunnitellaan yhteistyössä Järjestäjän ja Skills Finlandin kanssa, joka hyväksyy lopulliset tasot. Kumppanuustasot ja niiden arvot pyritään pitämään samoina useamman vuoden ajan.

Järjestäjä nimeää kumppanuuksista vastaavan henkilön, joka yhteistyössä kilpailujohtajan kanssa vastaa neuvotteluista, sopimuksista sekä sen toteutumisesta.

7.1. Kumppanuudet semifinaalissa

Semifinaalissa voi olla semifinaalipaikkakohtaisia tai paikallisia yhteistyökumppaneita, jotka lainaavat tai lahjoittavat kilpailussa tarvittavia tarvikkeita, tai toimivat asiantuntijoina semifinaalien suunnittelussa ja toteutuksessa. Kumppaneiden osallisuudesta tehdään esitys lajiohjausryhmälle ja päätuomarille. Kumppaneille, jotka ovat mukana vain semifinaaleissa, ei muodostu tapahtumavuoden kumppanuusarvoa, joka mahdollistaisi vastikkeellisen näkyvyyksarvon finaalikilpailutapahtumassa. Semifinaalivastaava voi tarjota semifinaalikumppanille näkyvyyttä oman toiminnan puitteissa semifinaalin yhteydessä.

Semifinaalivaiheesta finaalikilpailuun jatkavalla kumppanilla on tapauskohtaisesti mahdollisuus kerryttää kumppanuusarvoa finaalikilpailutapahtumaan. Tästä on aina sovittava erikseen Järjestäjän kanssa.

7.2. Kumppanuudet finaalissa.

Järjestäjä jatkaa yhteistyötä edellisen vuoden tapahtuman pääyhteistyökumppaneiden kanssa ja noudattaa heidän kanssaan sovittua konseptia. Tapahtuman pääyhteistyökumppanisopimukset päivitetään vuosittain yhteistyössä Skills Finlandin kanssa.

Järjestäjä solmii uusia yhteistyökumppanuuksia tapahtuman luonteeseen ja kilpailutoimintaan sopivien tahojen kanssa. Kaikista yhteistyökumppanuuksista laaditaan vuosittain vahvistettavat yhteistyösopimukset, jotka allekirjoittavat sopimuksen laajuuden määrittävät tahot ja henkilöt. Sopimusmuodossa noudatetaan Skills Finlandin vahvistamia kumppanuustasoja sekä Järjestäjän ja Skills Finlandin vahvistamia sopimusperusteita.

Lajikohtaisia sopimuksia solmittaessa lajivastaavat osallistuvat sisällön tarkentamiseen ja tarvittaessa yhteistyöneuvotteluihin. Järjestäjän kilpailujohtaja ohjaa lajivastaavien ja tapahtumaorganisaation kumppanusneuvotteluja ja vastaa niistä.

Tapahtuman yhteistyökumppanit saavat sopimuksen arvon määrittämän vastikkeen näkyvyytenä tapahtuman verkkosivulla, tapahtumassa ja mediassa. Vastikkeen sisältö tarkentuu tapahtumavuosittain.

8. Taitaja-semifinaali

Semifinaalissa noudatetaan Taitaja-finaalin sääntöjä, mikäli näissä säännöissä ei ole muuta mainintaa.

Taitaja-semifinaalikelkilpailun järjestäjät valitaan vuosittain hakemusten perusteella. Skills Finland avaa järjestäjähaun huhtikuussa ennen edellisen vuoden Taitaja-finaalikelkilpailua. Tavoitteena on muodostaa kattava semifinaalijärjestäjien verkosto ennen ensimmäistä lajiohjausryhmien kokousta. Tarvittaessa lajiohjausryhmät tukevat järjestäjähakua.

Semifinaalijärjestäjän päättävät Järjestäjä ja Skills Finland. Semifinaalijärjestäjäksi suositellaan seuraavan vuoden Taitaja-tapahtuman Järjestäjää.

8.1. Semifinaalin tarkoitus

Semifinaali on Taitaja-kilpailun karsintakilpailu. Semifinaalikonaisuudesta vastaa se Järjestäjä, jonka järjestämisvastuulla oleviin finaalikelkilpailuihin kyseisissä semifinaaleissa karsitaan. Tavoitteena on, että seuraavan vuoden Taitaja-kilpailun Järjestäjä toteuttaa mahdollisimman paljon eri lajeja.

Semifinaalitapahtuman tavoitteena on tehdä ammatillista koulutusta tunnetuksi. Semifinaalitapahtuman yhteyteen on suositeltavaa järjestää erilaisia kilpailun tavoitteita tukevia tapahtumia yleisölle, kilpailuhuoltajille ja medialle.

Semifinaaleissa karsitaan Taitaja-kilpailuun ilmoittautuneista yksilölajeissa pääsääntöisesti enintään 8 parasta kilpailijaa, parilajeissa enintään 8 parasta paria ja joukkuelajeissa enintään 8 parasta joukkuetta Taitaja-finaaliin.

Virallisten lajien finaalikilpailijoiden lukumäärä määräytyy semifinaalikilpailuun ilmoittautuneiden perusteella alla olevalla tavalla:

Jos semifinaaleihin ilmoittautuneita on

- 25= $\leq$ kilpailijaa/paria/joukkuetta, finaaliin pääsee 8 kilpailijaa/paria/joukkuetta
- 20–24 kilpailijaa/paria/joukkuetta, finaaliin pääsee 7 kilpailijaa/paria/joukkuetta
- 15–19 kilpailijaa/paria/joukkuetta, finaaliin pääsee 6 kilpailijaa/paria/joukkuetta
- 10–14 kilpailijaa/paria/joukkuetta, finaaliin pääsee 5 kilpailijaa/paria/joukkuetta
- 0–9 kilpailijaa/paria/joukkuetta, laji toteutetaan ammattinäytöksenä.

Semifinaaleissa nimettyjen +1- sekä lukio- ja ammattikorkeakoulukilpailijoille suunnattujen lajien parhaiten menestynyt kilpailija pääsee lajinsa finaaliin. Mikäli lajin eri paikkakunnilla järjestettävät semifinaalit eivät ole vertailukelpoisia keskenään, vaan finaaliin pääsy ratkaistaan paikkakunta-kohtaisten kiintiöiden kautta, tulee +1- sekä lukio- ja ammattikorkeakoulukilpailijoille järjestää erillinen semifinaali.

Semifinaalikilpailun järjestämisestä päättää Järjestäjä ja Skills Finland lajiohjausryhmän esityksestä. Semifinaalit tulee jakaa alueellisesti niin, että kilpailijoilla on matkojen ja ajankohdan suhteen yhtäläiset mahdollisuudet osallistua semifinaaleihin.

Mikäli kilpailijan koulutuksen järjestäjä järjestää semifinaalit, hänellä on oikeus osallistua siellä järjestettävään semifinaaliin. Tämä otetaan huomioon kilpailijoita jaettaessa eri semifinaalipaikkakunnille.

Mikäli semifinaali järjestetään usealla paikkakunnalla, tulee jokaiselle semifinaalipaikkakunnalle määritellä lajiohjausryhmässä etukäteen kiintiöt, kuinka monta kilpailijaa kultakin paikkakunnalta pääsee jatsoon. Kiintiöt tulee määritellä semifinaaliin ilmoittautuneiden määrän perusteella siten, että paikkakunnalta finaaliin pääsevien kilpailijoiden määrä on suhteutettu kunkin semifinaalipaikkakunnan semifinalistien määrään. Esimerkiksi, jos finalistien määrä lajissa on 8 ja semifinaaleihin on ilmoittautunut paikkakunnalle A 20 kilpailijaa ja paikkakunnalle B 60 kilpailijaa, pääsee paikkakunnalta A 2 kilpailijaa ja paikkakunnalta B 6 kilpailijaa finaaliin.

Mikäli semifinaali on järjestetty monella paikkakunnalla ja semifinaalissa tehdään työ, joka arvioidaan jälkepäin samojen tuomareiden toimesta, ei paikkakunta-kohtaisia kiintiöitä tarvita. Lopullinen paikkajako määräytyy toteutuneen osallistujamäärän perusteella. Tällöin finaaliin etenevät kilpailijat arvioidaan lajikohtaisesti samojen tuomarien toimesta.

Jos kilpailijailmoittautumiset aiheuttavat epätasapainoa tai kokonaisuuteen tarvitaan tulkintaa, voidaan Taitaja-kilpailun juryilta pyytää lausuntoa asiasta.

8.2. Semifinaalijärjestäjän vastuut ja oikeudet

Semifinaalijärjestäjä vastaa semifinaalin järjestämisestä lajiohjausryhmän, lajivastaavan ja semifinaalikoordinaattorin ohjeiden mukaisesti.

Semifinaalijärjestäjän tulee käyttää markkinoinnissaan "Taitaja-semifinaalijärjestäjä" -nimikettä ja Taitaja-logoa sekä käyttää Järjestäjän toimittamia asiakirjapohjia semifinaaliin liittyvissä ohjeissa ja tiedotteissa.

Semifinaalijärjestäjä vastaa semifinaaliin liittyvistä tapahtumavakuutuksista sekä kilpailussa tarvittavien koneiden ja laitteiden vakuuttamisesta.

Kilpailuun osallistuvan kilpailijan tarpeellisesta vakuuttamisesta vastaa se koulutuksen järjestäjä, joka on ilmoittanut kilpailijan tai kilpailijaryhmän kilpailuun.

8.3. Semifinaalin ajankohta

Semifinaali järjestetään viimeistään 3 kuukautta ennen Taitaja-finaalia. Ajankohdan tulee olla selvillä viimeistään 2 kuukautta ennen semifinaalia. Semifinaalit pyritään järjestämään vuosittain viikolla 5. Semifinaalien ajankohdasta päättää Skills Finland Järjestäjän esityksestä.

8.4. Semifinaalikelkilpailun kesto

Semifinaalit ovat yksipäiväisiä ja kilpailutehtävien laskennallinen suoritus aika on maksimissaan 6 tuntia. Minimiaiakaa ei ole määritetty. Semifinaalipäivä ei saa alkaa ennen klo 9, ja sen tulee päättyä klo 16 mennessä. Näin huomioidaan myös ulkopaikkakunnilta saapuvat kilpailijat. Laskennalliseen suoritus aikaan ei lasketa perehdyttämiseen eikä tehtävien antamiseen käytettävää aikaa. Semifinaalipäivänä järjestettävä perehdytys voi tapahtua vain klo 9–16 välillä.

Mikäli semifinaalit järjestetään useana päivänä peräkkäin eri kilpailijaryhmille, tulee järjestävän oppilaitoksen kilpailijoiden osallistua semifinaaliin ensimmäisenä kilpailupäivänä.

Tarvittaessa Taitaja-semifinaali voidaan järjestää yhdessä paikassa tapahtuvasta mallista ja yllä kuvailuista määritelmistä poiketen vaihtoehtoisilla toimintatavoilla, kuten virtuaalisesti, hajautetusti tai yhdistelmänä erilaisia toteutustapoja. Järjestelyissä on otettava huomioon Taitaja-kilpailun yleiset tavoitteet ja ne on suunniteltava yhteistyössä Järjestäjän ja Skills Finlandin kesken. Suunnittelussa on huomioitava erityisesti, että kaikissa tilanteissa ja kaikissa olosuhteissa kilpailu voidaan järjestää turvallisesti.

8.5. Semifinaalikelkailijoiden määrä

Kilpailijamäärä semifinaalissa on vapaa. Tavoitteena on taata osallistumismahdollisuus kaikille halukkaille. Mikäli kiintiötä tarvitaan, valtakunnallinen lajiohjausryhmä voi esittää kilpailijoiden määrää rajattavaksi perustellusta syystä syksyn ensimmäisessä lajiohjausryhmän kokouksessa eli ennen semifinaaliin ilmoittautumisen käynnistymistä.

Mikäli osallistumismäärä perustellusta syystä päätetään rajata, voidaan tiukimmillaan kiintiöksi määritellä 2 kilpailijaa, paria tai joukkuetta / oppilaitoksen toimipiste sellaisissa lajeissa, joissa on ollut enemmän kuin 80 semifinaalikelkailijaa edellisenä vuonna. Oppilaitoksen toimipisteellä tarkoitetaan toimipistettä, jossa annetaan kyseisen alan koulutusta. Mikäli saman koulutuksen järjestäjän samaa koulutusta antavilla toimipisteillä on eri postiosoite, katsotaan ne eri toimipisteiksi.

Mikäli kilpailijamäärää rajoitetaan edellä kuvatulla tavalla, tulee se hyväksyttävä Skills Finlandilla ja julkaista tieto lajikuvauksen yhteydessä ennen ilmoittautumisen alkamista.

Oppilaitoskohtaiset karsinnat voidaan järjestää oppilaitokselle parhaiten sopivana ajankohtana.

8.6. Semifinaalin kilpailutehtävät

Lajivastaavat vastaavat lajiohjausryhmän kanssa semifinaalitehtävien tuottamisesta yhdessä semifinaalikoordinaattorin ja semifinaalijärjestäjien kanssa. Semifinaalitehtävien suunnittelussa on otettava huomioon erilainen laitekanta ja vaihtelevat tekniset valmiudet eri semifinaalipaikkakunnilla. Kilpailutehtävät eivät saa olla liian vaativia, eivätkä laite-, ohjelmisto- ja välinevaatimukset liian raskaita, jotta semifinaalit pystytään toteuttamaan menestyksellisesti. Samoin tehtävien laajuuden ja aikataulujen on oltava tasapainossa tavoitteiden kanssa, eivätkä ne saa aiheuttaa kohtuutonta työkuormaa. Lajin päätuomari tarkistaa tehtävän ja käytettävän arviointirakenteen.

Semifinaalitehtävä ja perehdytys tulee toteuttaa klo 9–16 välisenä aikana siten, että tehtävä on mahdollista tehdä enintään kuuden tunnin aikana.

Semifinaalitehtävän koneet, laitteet ja tekniset vaatimukset tulee ilmoittaa hyvissä ajoin tai järjestää kaikki saavuttavaa koulutus- tai perehdytystilaisuus siten, ettei siitä muodostu kohtuuttomia lisäkustannuksia.

TaitajaPLUS-lajeissa voidaan käyttää apuvälineitä ja avustajia. Lisätietoa kohdassa 6.

Semifinaalitehtävien tulee olla linjassa kilpailun verkkosivuilla julkaistavan finaalityhtävän kanssa. Mikäli lajissa järjestetään useampia semifinaaleja eri paikkakunnilla, tulee tehtävien olla samantasoisia. Semifinaalin kilpailutehtävä, sen arviointi ja tehtävän laajuus tulee tarkistuttaa ennen semifinaalia lajiohjausryhmällä.

Tehtävän teema tai kohderyhmä voidaan kuvata verkkosivuilla julkaistavissa tehtävien kuvauksissa.

Järjestäjä kokoaa semifinaalitehtävät lajitoimijoilta ja toimittaa ne erillisten ohjeiden mukaisesti Skills Finlandille lisättäväksi Taitaja-tehtäväpankkiin. Tehtäväpankkiin toimitettavien tehtävien esitystavassa tulee huomioida erityisesti niiden käyttökohde. Tehtäväpankin tehtävät antavat uusia ideoita alan ammatillisen opetuksen toteuttamiseen sekä auttavat tulevia kilpailijoita valmistautumaan kilpailuun edellisvuosien tehtäviin perehtymällä ja niitä tekemällä. Taitaja-tehtäväpankkia on tärkeä hyödyntää, kun suunnitellaan semifinaalitehtäviä.

Semifinaalitehtävien arvioinnin rakenteen tulee perustua CIS-pistelaskuohjelmaan, ja sen tulee täyttää kohdassa 7.5. "Arviointimenetelmät ja pisteytys" esitetyt finaalin arvioinnille annetut kriteerit.

8.7. Semifinaalin epäviralliset tulokset ja vastalausemenettely

Lajin päätuomari ilmoittaa alustavat tulokset eli kilpailijan omat pisteet hänen omalle kilpailuhuoltajalleen (CIS-lomake: Marking Forms with Completed Marks). Muiden kilpailijoiden pisteitä ei ilmoiteta. Vain oman kilpailijan pisteistä voi tehdä vastalauseen.

Epävirallisia tuloksia ei missään vaiheessa näytetä muille kilpailijoille. Mikäli semifinaaleja on käyty useammalla paikkakunnalla, ei muiden paikkakuntien tuloksia myöskään näytetä.

Vastalauseen voi tehdä kilpailutehtävän arvioinnista tai kilpailujärjestelyistä silloin, kun se vaikuttaa tuloksiin. Ohjeet vastalauseen jättämiseen saa lajin päätuomarilta. Kilpailija ja hänen edustajansa (kilpailuhuoltaja tai joukkueenjohtaja) voi yhdessä tehdä vastalauseen. Vastalauseessa tulee olla sekä kilpailijan että hänen edustajansa nimi selkeästi kirjoitettuna.

Vastalauseen voi tehdä välittömästi virheen havaitsemisen jälkeen ja se tulee jättää lajin päätuomarille viimeistään 1 vuorokausi henkilökohtaisten tulosten julkistamisen jälkeen. Viikonloppua ei lasketa tähän ajanjaksoon.

Laadullisista arviointikohdista voi tehdä vastalauseen ainoastaan silloin, kun kaikkien tuomarien antama arviointi on 0.

Lajin päätuomari vastaa lajin vastalauseen käsittelystä. Lajin päätuomari toimittaa vastalauseen sekä oman vastauksensa Skills Finlandille (Taitaja-päällikölle) tiedoksi. Päätuomarin tulee antaa vastaus 1 vuorokauden sisällä vastalauseen saamisesta. Tässä otetaan huomioon mahdollisen viikonlopun vaikutus vastalauseen kohtuulliseen vastaamisaikaan.

Mikäli ratkaisu ei tyydytä vastalauseen tekijöitä, siirtävät he vastalauseen käsittelyn jurylle. Tämä pitää tehdä 1 vuorokauden sisällä vastauksen saamisesta.

8.8. Semifinaalin tulokset, niiden julkistaminen ja palkinnot

Lajin päätuomari ilmoittaa semifinaalin viralliset tulokset kahden viikon sisällä semifinaalin toteutuksesta tapahtumanjärjestäjän Taitaja-toimistolle, joka ilmoittaa tulokset Skills Finlandille. Tuloksilla tarkoitetaan CIS-järjestelmästä saatavia tuloskoosteita, joissa ovat näkyvissä kaikki semifinaalikelkailuun osallistuneet kilpailijat (CIS-lomake: Assessment > View Marks > Include Marks For Each Criterion) sekä finaaliin etenevät kilpailijat. Kaikkien lajien semifinaalien tulokset julkaistaan Taitaja-verkkosivulla samana ajankohtana, jonka Järjestäjän Taitaja-toimisto ilmoittaa.

Tuloksilla tarkoitetaan CIS-järjestelmästä saatavia tuloskoosteita, joissa ovat näkyvissä kaikki semifinaalikelkailuun osallistuneet kilpailijat (CIS-lomake: Assessment > View Marks > Include Marks For Each Criterion).

Finaalikelkailijoiden nimet julkaistaan Taitaja- verkkosivuilla viimeistään 1,5 kuukautta ennen finaalia. Finalisteille tiedotetaan järjestelyistä ilmoittautumisen yhteydessä nimetyn kilpailuhuoltajan kautta.

Lajiohjausryhmän tulee määritellä semifinaalitehtävästä etukäteen ensisijainen, toissijainen ja kolmosijainen tehtäväosio tai noin 10 pisteen arviointikohdekokonaisuus, jonka pisteiden paremmuuden perusteella finaali paikka ratkaistaan, mikäli semifinaaleissa päätyy viimeiselle finaalisijalle useampi kilpailija. Lajiohjausryhmän päätöksellä määrittelyn voi tehdä semifinaalin tuomaristo. Mikäli edellä mainittujen osioiden perusteella ei voida ratkaista kilpailijoiden paremmuutta finaali paikka arvotaan. Arvonnalla suorittaa Skills Finland.

Semifinaalissa voidaan jakaa raha- tai tavarapalkintoja.

9. Taitaja-finaali, kilpailun toteutus

9.1. Kilpailun kulku

Kilpailija ilmoittautuu yhdessä nimetyn kilpailuhuoltajansa kanssa ennen Taitaja-finaalikelkailun alkua Järjestäjän ilmoittamana aikana ja todistaa henkilöllisyytensä. Kilpailija sitoutuu ilmoittautumisen yhteydessä allekirjoituksellaan noudattamaan kilpailun sääntöjä ja Järjestäjän ohjeita.

Kilpailijalle annetaan ohjeistus kilpailun kulusta, noudatettavista työturvallisuusohjeista ja työturvallisuusmääräyksistä sekä lajikohtaisista ohjeista ja arvioinnista. Ohjeistus annetaan lajikohtaisesti lajialueella ennen kilpailun aloittamista. Kilpailija aloittaa työskentelynsä lajialueella lajikohtaisten ohjeiden mukaan. Kilpailutehtävä ja selventävä aineisto annetaan kilpailupaikalla kilpailun alkaessa. Lajikohtaiset turvallisuusmääräykset on erityisesti huomioitava ja turvallisuuskoulutukseen osallistumisesta on kilpailijan henkilökohtaisesti allekirjoitettava osallistumislomake.

Kilpailijan tulee toimia itsenäisesti kilpailutehtävää suorittaessaan. Teknisten apuvälineiden, kuten matkapuhelinten, käyttäminen kilpailutehtävien ratkaisemiseen kilpailusuorituksen aikana on kiellettyä, ellei sitä ole erikseen sallittu tehtävänannossa. Niin ikään ulkopuolinen neuvominen tai avustaminen kilpailutehtävän aikana on kiellettyä ja voi johtaa pistemenetykseen tai kilpailijan kilpailusta sulkemiseen. Kilpailija voi pyytää apua ongelmatilanteissa tuomariston antamien ohjeiden mukaisesti. Mikäli yhdelle kilpailijalle annetaan lisäohjeita, ne on annettava samassa muodossa myös lajin muille kilpailijoille.

TaitajaPLUS-lajeissa kilpailija voi käyttää apuvälineitä perustellusti esimerkiksi viestintään. Kilpailijan tulee toimittaa apuvälineiden käytöstä ja avustajan osallisuudesta esitys lajin päätuomarille ja ylituomarille kaksi kuukautta ennen finaalikilpailua. Katso tarkemmin kohta 6.

9.2. Kilpailualueeseen tutustuminen

Kilpailijoille varataan ohjelmassa riittävä aika lajialueeseen, koneisiin, laitteisiin ja materiaaleihin tutustumiseen. Tutustumisen aikana voidaan arpoa kilpailupaikat. Kilpailupaikat voidaan arpoa aiemminkin ulkopuolisen valvojan läsnä ollessa. Tällöin kilpailupaikat kerrotaan kaikille kilpailijoille samaan aikaan kilpailualueeseen tutustumisen aikana.

Järjestäjä tiedottaa kilpailualueeseen tutustumisesta kilpailijatiedotteessa ja joukkueenjohtajien infoissa kuukautta ennen finaalikilpailua.

9.3. Kilpailussa käytettävät materiaalit, koneet ja laitteet

Kilpailussa käytettävien kaluston, koneiden, laitteiden, materiaalien ja raaka-aineiden tulee olla yleisesti kaupan olevia tai muutoin yleisesti ammatillisessa koulutuksessa käytettäviä tuotteita. Niistä tulee olla luettelo ja tarvittavat tiedot Taitaja-verkkosivuilla lajikohtaisesti kuukautta ennen finaalikilpailua.

Järjestäjä voi järjestää kilpailijoille ja huoltajille tarvittaessa ennen finaalikilpailua perehdytyksen kaluston, koneiden, laitteiden, materiaalien ja raaka-aineiden käyttöön siten, että se tavoittaa kaikki kilpailijat ja huoltajat. Tästä tulee sopia erikseen lajiohjausryhmässä ja sen tulee hyväksyä lajin päätuomari ja Järjestäjän johto.

Kilpailija on vastuussa käytössään olevista työkaluista, laitteista ja apuvälineistä sekä materiaaleista.

9.4. Lajiaikataulu

Lajivastaava vastaa yhdessä päätuomarin kanssa lajikohtaisista aikatauluista noudattaen Järjestäjän kokonaisuikataulua. Päivittäisen työkuorman tulee olla tasainen. Kilpailualueella tulee olla toimintaa virallisen kilpailuajan päättymiseen asti.

Lajin tarkempi finaalikilpailun aikataulu tulee olla osallistujille, huoltajille ja joukkueenjohtajille tiedossa kuukautta ennen kilpailua. Lajin kilpailuaikataulu tallennetaan Skill Management Plan (SMP) -alustalle, josta se on joukkueenjohtajien luettavissa.

Kilpailupäivien ajan lajin kilpailuaikataulu tulee olla kaikkien nähtävillä kilpailualueella ja päivitettyä SMP:ssä.

Aikataulussa tulee ottaa huomioon, että saman oppilaitoksen kilpailijoiden tulee kilpailla samaan aikaan tai saman kilpailupäivän aikana, jos kilpailutehtävä tehdään vuoroittain.

9.5. Arviointimenetelmät ja pisteytys

Kilpailussa käytetään CIS-pistelaskuohjelmaa. Tuomaristo ratkaisee kilpailijoiden paremmuusjärjestyksen määrittämällä pisteet jokaiselle kilpailijalle kaikista kilpailun osa-alueista. Kilpailijan saamat eri osa-alueiden pisteet tallennetaan CIS-pistelaskuohjelmaan. Eniten pisteitä saanut kilpailija voittaa kilpailun. Muut sijoitukset ratkeavat saatujen pisteiden alenevassa järjestyksessä.

Kilpailun pisteskaala on 0–100 pistettä. Semifinaalissa yhden arviointikohteen pisteet saa olla maksimissaan 10 pistettä ja finaalissa 5 pistettä. Yksittäisissä kohteissa suosituksena on, että maksimipisteinä ovat ainoastaan kokonaispisteet ja puolikkaat pisteet, ei pisteen kymmenes- tai sadasosa. Suosituksena on, että arviointikohteita on 50–150. Jaettuina sijoja tulee vain siinä tapauksessa, että kilpailijoilla on absoluuttisesti sama pistemäärä.

Arviointimenetelmien perusteet ja periaatteet tulee käsitellä ennen määrällistä ja laadullista arviointia. Jokaisen kilpailijan arviointikohteen suoritus tai tuotos tulee arvioida samojen tuomareiden toimesta, samalla tavalla ja samoin kriteerein. Arviointimenetelmät ovat määrällinen ja laadullinen arviointi, ja kumpaakin arviointimenetelmää tulee käyttää.

9.5.1. Määrällinen arviointi (mittaaminen)

Määrällinen arviointikohde on selvästi mitattava tai todennettava. Tällainen on esimerkiksi havainto siitä, onko jokin asia tehty vai ei, tai onko määritelty kappale sovitun kokoinen vai ei. Määrällisessä arvioinnissa määritellään etukäteen arviointikohteittain maksimipisteet, joista saa lopulliset pisteet sovittujen arviointikriteerien mukaan. Kilpailija voi siis saada nolla pistettä, maksimipisteet tai jotain

siltä väliltä. Määrällisessä arvioinnissa on huomioitava, ettei yksittäisen kohteen (kyllä/ei) painoarvo kasva liian suureksi arvioinnin kokonaisuudessa. Määrällisen arvioinnin on oltava sopivassa tasapainossa laadullisen arvioinnin kanssa.

9.5.2. Laadullinen arviointi

Laadullinen arviointi perustuu aina ennalta selkeästi määriteltyihin kriteereihin siitä, mikä on toivottu lopputulos ja miten lopputulos saavutettiin. Laadullisessa arvioinnissa tulee olla kolme (3) tuomaria arvioimassa kutakin kohdetta. Tuomarit julkaisevat toisilleen arvionsa (0, 1, 2 tai 3) kohteesta, eivätkä annetut numeraaliset arviot saa poiketa toisistaan enempää kuin yhden (1). Mikäli arviot poikkeavat toisistaan enemmän, tuomarien tulee neuvotella siitä, kuka nostaa tai laskee omaa arviotaan niin, että hajonta pysyy sallitun poikkeaman sisällä. Mahdollisia jääviystilanteita varten on etukäteen määriteltävä vaihtotuomarit.

Finaal kilpailun tuomari ei saa arvioida oman taustayhteisönsä lähettämää kilpailijaa laadullisessa arvioinnissa, mutta määrälliseen arviointiin hän saa osallistua. Taustayhteisöllä tarkoitetaan oppilaitosta tai yritystä, jossa kilpailija on opiskelijana, valmennettavana tai työsuhhteessa. Eri toimipisteissä työskentelevät henkilöt voivat osallistua kilpailijan suorituksen arviointiin, jos eivät ole olleet missään tekemisissä kilpailijan kanssa.

9.6. Kilpailun tulokset ja niiden julkistaminen

9.6.1. Kilpailijoiden tulokset

Kilpailijan lukitut päivä-, tehtävä- tai moduulikohtaiset pisteet näytetään lajiaikataulun mukaan omalle kilpailuhuoltajalle ja kilpailijalle CIS-järjestelmästä PDF-tiedostoksi tulostetulta lomakkeelta Marking Forms with Completed Marks. Edellisen päivän pisteet näytetään seuraavaan päivään klo 9 mennessä.

Tulokset näytetään kilpailijalle ja huoltajalle, mutta niitä ei saa kuvata tai toimittaa sähköpostitse eikä jakaa tulosteina.

Usealle päivälle jakautuvan tehtävän pisteet voidaan näyttää kilpailijalle, kun kaikki kilpailijat ovat saaneet tehtävän valmiiksi. Tästä menettelystä sovitaan lajin päätuomarin kanssa.

Pisteet tulee olla lukittuina ja vastalauseet käsiteltyinä seuraavan kilpailupäivän klo 13 mennessä tai viimeistään yksi tunti ennen päättäjäisiä.

Koko kilpailun tulokset julkaistaan kilpailun verkkosivuilla palkintojenjaon jälkeen. Lopullisia tuloksia ei saa julkistaa missään lajissa ennen virallista palkintojenjakoa. Tuloluettelossa julkaistaan paremmuusjärjestyksessä kilpailijan, kilpailijaparin tai joukkueen sijoitus ja saavutettu pistemäärä.

Järjestäjä toimittaa lopulliset kilpailijan tarkat pisteet joukkueenjohtajalle sähköpostitse päättäjäisten jälkeen.

9.6.2. Koulutuksenjärjestäjäkohtaiset tulokset

Koulutuksen järjestäjien välisessä vertailussa sijoitukset pisteytetään seuraavasti:

- 4 pistettä, 1. sija
- 3 pistettä, 2. sija
- 2 pistettä, 3. sija
- 1 piste, diplomitason suoritus (lopputulos vähintään 700 pistettä).

Pisteytyksessä otetaan huomioon ainoastaan viralliset kilpailulajit. Tulokset julkistetaan Skills Finlandin päättämällä tavalla.

9.6.3. Palkinnot ja kunniakirjat

Kilpailussa jaetaan kulta-, hopea- ja pronssimitalit sekä rahapalkinnot.

Mahdolliset lajin kilpailijoiden saamat tavarapalkinnot jaetaan lajialueella ja mitalit loppujuhlassa 0–100-skaalan mukaan. Finaalin jälkeen 0–100-skaalan pisteet muutetaan CIS-pistelaskuohjelman mukaisesti 700-skaalalle, minkä perusteella Järjestäjä jakaa diplomikunniakirjat kaikille lopputuloksissa vähintään 700 pistettä saavuttaneille.

Skills Finland päättää rahapalkintojen suuruudesta Järjestäjän esityksestä.

Kansainvälisille vieraskilpailijoille, +1-kilpailijoille tai lukio- ja ammattikorkeakoulukilpailijoille ei jaeta mitalia. Heidät huomioidaan muulla, Järjestäjän ja Skills Finlandin sopimalla tavalla.

Lisäksi lajikohtaisesti voidaan jakaa muita raha- ja tavarapalkintoja. Rahapalkinnot sekä mahdolliset tavarapalkinnot jaetaan kilpailun jälkeen, vastalauseajan päätyttyä ja mahdollisten vastalauseiden käsittelyn jälkeen lajialueella. Mitalit jaetaan tapahtuman päättäjäisissä. Jos lajikohtaiset palkinnot annetaan sijoitusten mukaan, ne voidaan antaa päättäjäisten jälkeen, kun tulokset on julkaistu. Tästä menettelystä sovitaan ennalta Järjestäjän, lajivastaavan ja lajin päätuomarin kanssa.

Kaikki kilpailijat saavat Skills Finlandin myöntämät kunniakirjat osallistumisestaan.

9.6.4. Taitajien Taitaja

Finaal kilpailussa valitaan Taitajien Taitaja. Taitajien Taitaja on oman lajinsa paras kilpailija. Hän on ylpeä omasta osaamisestaan ja omasta ammatistaan sekä ammatillisesta koulutuksesta. Hän on

luonteeltaan positiivinen ja ulospäin suuntautunut, hyvä oman lajinsa sekä ammatillisen koulutuksen edustaja. Taitajien Taitaja on halukas ja kyvykäs toimimaan oman ammattialansa ja koko ammatillisen koulutuksen edustajana.

Taitajien Taitaja voi olla yksilö-, pari- tai joukkuelajin kilpailija.

Laji laatii Taitajien Taitaja -esityksen lajin parhaasta kilpailijasta ja toimittaa sen sähköpostitse ylituomarille, joka esittelee lajien esitykset jurylle. Esitys tulee toimittaa ylituomarille viimeistään viimeisen kilpailupäivän aikana. Juryn jäsenet valitsevat lajien esittämistä kilpailijoista ehdokkaat, jotka jury haastattelee. Lajin tulee varmistaa, että heidän esittämänsä henkilö saapuu viimeisenä kilpailupäivä juryn kutsumaan haastatteluun. Kilpailun jury valitsee Taitajien Taitajan haastattelun ja lajin tekemän esityksen perusteella. Taitajien Taitaja julkistetaan ja palkitaan päättäjäistilaisuudessa.

Skills Finland tekee Taitajien Taitajan kanssa erillisen sopimuksen. Sopimuksella Taitajien Taitaja sitoutuu edustamaan Skills Finlandia, ammatillista koulutusta ja omaa ammattialaansa. Taitajien Taitajan oikeudet ja velvollisuudet määritellään Skills Finlandin ja Taitajien Taitajan välisessä sopimuksessa.

Taitajien Taitajan palkinto luovutetaan erillisessä juhlavassa tilaisuudessa yhteistyössä palkintokumppanin, Järjestäjän, Skills Finlandin ja Taitajien Taitajan taustatahon (koulutuksen järjestäjän) kanssa.

9.7. Vastalausemenettely

9.7.1. Periaate

Vastalauseen voi tehdä kilpailutehtävän arvioinnista tai kilpailujärjestelyistä silloin, kun se vaikuttaa tuloksiin. Ohjeet vastalauseen tekemiseksi saa tapahtuman verkkosivuilta.

Tapahtuman aikana juryn ja joukkueenjohtajien tapaamisissa käsitellään yleisellä tasolla kilpailujärjestelyihin liittyviä asioita.

9.7.2. Vastalauseen jättöoikeus

Kilpailija ja hänen edustajansa (kilpailuhuoltaja tai joukkueenjohtaja) tekevät yhdessä vastalauseen. Vastalauselomakkeella tulee näkyä sen tehneen kilpailijan ja huoltajan nimet.

9.7.3. Vastalauseen jättöaika

Vastalause tulee tehdä päiväkohtaisesti. Ensimmäisen ja toisen kilpailupäivän vastalauseet on jätettävä kyseisen kilpailupäivän seuraavaan päivään klo 12.00 mennessä- Vastalauseen saa ja on toivottavaa jättää heti kun mahdollista.

Ensimmäisen päivän vastalauseet tulee jättää toisen päivän klo 12 mennessä. Toisen päivän vastalauseet tulee jättää kolmannen päivän klo 10 mennessä.

Ensimmäisen päivän vastalauseet tulee käsitellä toisen päivän aikana. Toisen päivän vastalauseet tulee käsitellä klo 12 mennessä kolmantena päivänä. Jury käsittelee vastalauseet heti niiden saavuttua.

Kolmannen kilpailupäivän arviointiin liittyvä vastalause on jätettävä puolen tunnin sisällä pisteiden näyttämisen jälkeen. Vastalause tulee käsitellä lajissa välittömästi.

9.7.4. Vastalauseen käsittely

Vastalause toimitetaan lajin päätuomarille, joka kirjaa vastalauseen saapumisajan ja toimittaa välittömästi kopion vastalauseesta vastalauselomakkeelta löytyvään osoitteeseen ja juryn puheenjohtajalle eli ylituomarille.

Lajin päätuomari vastaa vastalauseen käsittelystä. Jos vastalause koskee viimeisen päivän arviointia tai kilpailujärjestelyjä, tulee vastalause käsitellä välittömästi sen saavuttua päätuomarille. Mikäli tuomariston ratkaisu ei tyydytä vastalauseen tekijöitä, siirretään vastalauseen käsittely kilpailun jurylle.

Jos vastalause toimitetaan myöhässä sitä ei sääntöjen mukaisesti vastaanoteta käsittelyyn.